

letnik XCIX - leto 1997

6

SLOVENSKI ČEBELAR

leto 1873 - pričetek periodičnega čebelarskega tiska na slovenskem

SLOVENSKI ČEBELAR

Št. 6
1. junij 1997
letnik XCVIX

glasilo čebelarских organizacij slovenije

v s e b i n a

c o n t e n t s

Janez Mihelič: Delegati čebelarских družtev so se zbrali na 46. Občnem zboru čebelarских zveze Slovenije	165	Janez Mihelič: The Apiarists have Gathered at the 46 th Regular Assembly of Slovene Beekeeping Society in Ljubljana	165
Matija Šerak: Čebelarjeva opravila v juniju	169	Matija Šerak: The Apiarists occupations in June	169
Jože Šimec: Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v juniju	171	Jože Šimec: The Apiarists occupations in LR hives in June	171
IZKUŠNJE NAŠIH ČEBELARJEV		FROM THE EXPERIENCE OF OUR APIARISTS	
Janez Gregori: Krmljenje čebel pri žrelu ..	172	Janez Gregori: Feeding Bees in the entrance of the hive	172
Jože Rihar: Narejanje rojev	173	Jože Rihar: Building a new colonies	173
Marjan Debelak: Pomoč lesice pri dodanju matice	175	Marjan Debelak: A benefit of Wire queen trap for introducing a young queen	175
BOLEZNI ČEBEL		BEE DISEASES	
Milan Meglič: V Kranjski Gori znova o varoi	176	Milan Meglič: Again about varoa in Kranjska Gora	176
Jurij Senegačnik: Še nekaj informacija o akaicidu apilife-VAR	180	Jurij Senegačnik: Some new information about apilife-VAR	180
Razpis na izlet nakongres Apimondije	181	Jože Rihar: Oxalic acid - a important new used	183
Jože Rihar: Oksalna kislina - pomembna novost!	183	OUR WELL KNOWN BEEKEEPERS	
NAŠI ZNANI ČEBELARJI		Edi senegačnik: My beekeepers memories	184
Edi Senegačnik: Moji čebelarški spomini	184	IN MEMORIAM	
V SPOMIN		FROM THE SOCIETY LIFE	
IZ DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA		J.Ž.: A Beekeepers society Murska Sobota was establish	189
J. Ž.: Ustanovljena čebelarška zveza Murska Sobota	189	Janez Mihelič: A beekeepers of Mengeš has award pupils for pictures and compositions about honey bees	190
Janez Mihelič: Mengeški čebelarji so nagradili šolske otroke za spise in risbe o čebelah	190	D. Hrovat: Something about activities of Beekeepers society Peter Danjko from Gornja Radgona	191
D. Hrovat: Predstavitve dejavnosti Čebelarskega društva "Peter Dajnko" iz Gornje Radgone	191	ČD Dolsko: Beekeepers society Dolsko is introducing oneself	192
ČD Dolsko: Čebelarška družina Dolsko se predstavlja	192	Srečko Verdinek: Annual Assembly of Beekeepers society Radlje ob Dravi	193
Srečko Verdinek: Občni zbor ČD Radnje ob Dravi	193	Emil Kuzmič: Beekeepers society Grad and hers president	193
Emil Kuzmič: Čebelarška družina Grad in njen predsednik	193	Mirko Brložnik: Ignac Jernej - one of the oldest beekeepers from Črna na Koroškem ..	194
Mirko Brložnik: Ignac Jernej - Eden najstarejših Črnjanskih čebelarjev	194	NEWS	
MALI OGLASI		SMALL ADVERTISEMENTS	
OBVESTILA			

Slika na naslovni strani:

V Rušah, je v okviru praznovanja 70-letnice društva Ruše, Marjan Čepe ob pomoči domačih čebelarjev pripravil svojo drugo čebelarško razstavo, ki je bila izredno dobro obiskana. Foto: Franci Marolt - Sevnica.

Delegati in gostje na občnem zboru ČZS.

DELEGATI ČEBELARSKIH DRUŠTEV SO SE ZBRALI NA 46. OBČNEM ZBORU ČEBELARSKE ZVEZE SLOVENIJE

JANEZ MIHELICH

V Ljubljani so se v soboto, 5. aprila 1997, zbrali delegati čebelarških društev na 46. rednem občnem zboru Čebelarške zveze Slovenije. Dvorana v hotelu Austrotel v Ljubljani, kjer je bil občni zbor prvič, je bila skoraj pretesna za vse udeležence. Prišli so tako delegati iz Nove Gorice kot iz Murske Sobote. Zastopana je bila večina čebelarških organizacij, tako da je bil občni zbor sklepčen.

Udeležence je s pozdravom delegatom in gostom odprl predsednik ČZS g. Lojze Peterle. Med gosti so bili predstavnik veterinarjev svetovalcev dr. vet. med. Drago Goručan, predstavnik Kmetijskega inštituta Slovenije dr. Janez Poklucar, novinarka Radia Slovenija g. Ivanka Polanec in predstavnica založbe Kmečki glas g. Savina Drev. Predsednik ČZS je za predsedujočega delovnega predsedstva predlagal g. Franca Grajarja iz Domžal, za člana g. Maksa Tajnikarja iz Slovenskih Konjic in g. Albina Zajca iz Lukovice. Poleg tega je g.

Romana Kosa iz Krškega predlagal za predsednika verifikacijske komisije, za člana pa g. Viktorja Pešlja iz Kočevja in g. Pavla Nemeta.

Po izvolitvi delovnih organov je sledil slovesni del občnega zbora - podelitev odličij Antona Janše prve stopnje in pisnih priznanj zaslužnim članom in organizacijam, ki jih je na predlog komisije za odliko-

Predsednik ČZS g. Lojze Peterle je prebral poročilo o delu.
Foto: J. Mihelič

Delovno predsedstvo je vodil Franc Grajzar iz Domžal.

vanja, ki jo vodi g. Marjan Jug iz Nove Gorice, odlikoval upravni odbor ČZS. Z odličji Antona Janše prve stopnje je upravni odbor odlikoval: Pavla Bukovca, Romana Kosa, Ludvika Racmana, Mirka Reparja, Štefana Sapača, Franca Šivica in Ivana Tomažiča. Pisno priznanje za odlično organizirano tekmovanje mladih čebelarjev leta 1996 sta prejeli Osnovna šola Ob Dravinji iz Slovenskih Konjic in Zveza čebelarških družin Slovenske Konjice. Za dolgoletno naklonjeno poročanje o slovenskem čebelarstvu pa je dobila skromno nagrado in šopek cvetja v zahvalo dolgoletna novinarka Radija Slovenije in urednica oddaje Kmetijski nasveti g. Ivanka Polanec.

Predsednik Lojze Peterle je nato v svojem poročilu navedel nekatere naloge, ki jih je Čebelarstva zveza uspešno izvedla v zadnjem mandatnem obdobju. Uspešno so bile opravljene redne naloge zveze, zveza pa je sodelovala tudi pri organizaciji Ambroževega plesa ter članom društev pomagala pri oskrbi z regresiranim sladkorjem. Kot je v zvezi s tem poudaril g. Peterle, si bo vodstvo zveze prizadevalo, da bi pristojni ministrstvu čebelarjem tudi letos dodelili sladkor vsaj pod enakimi pogoji kot lani. Za uvajanje zaščitne znamke slovenskega medu je pomembno, da so se znatno pocenile analize za ugotavljanje kakovosti medu, zato se je doslej zanjo odločilo že precej več čebelarjev. Seveda bi morala to možnost izrabiti velika večina čebelarjev, tako da bi zaščitna znamka slovenskega medu zaživela. Za to si moramo prizadevati vsi čebelarji, če želimo naš kakovosten med prodajati po višjih cenah. Predsednik zveze je delegate sezna-

nil s sklepi sestanka, ki ga je v zvezi z nedokončano stavbo na Brdu pri Lukovici organiziralo ČD Lukovica skupaj z občino Lukovica. Udeležil se ga je tudi minister za kmetijstvo in gozdarstvo g. Ciril Smrkolj. Vse strani želijo, da bi stavbo zgradili do konca, vso podporo je obljubil tudi minister za kmetijstvo, vendar pod pogojem, da bomo tudi čebelarji opravili svoj del priprav in izdelali projekt namembnosti objekta.

Vsa preostala poročila o opravljenem delu so delegati dobili v gradivu za občni zbor. Potem je predsednik nadzornega odbora poročal o ugotovitvah tega organa zveze. Kot je povedal, je bilo poslovanje zveze v skladu s pravili ČZS in finančno zakonodajo, zveza pa je minulo poslovno leto sklenila z ostankom dohodka. Po mnenju nadzornega odbora je največji problem zveze še vedno nedokončana stavba na Brdu pri Lukovici.

Sledila je razprava o poročilih, v njej pa so sodelovali številni delegati. Prvi je spregovoril Maks Tajnikar iz Slovenskih Konjic. Po njegovem mnenju bi morala imeti ČZS večji vpliv na delitev proračunskih sredstev, namenjenih čebelarstvu; lahko bi sodelovali vsaj pri ugotavljanju prioritete. Menil je, da čebelarji dobijo premalo neposredne pomoči, kot so regres, stimulacije in finančna pomoč ob katastrofalno slabih letinah in boleznih čebel. Po njegovem mnenju zato čebelarstvo pri nas že propada, saj se število čebelarjev in čebeljih družin vztrajno zmanjšuje. Sprašuje se, zakaj država ne ceni opravevalne vloge čebel. Tudi obdavčevanje čebelarstva ni dobro rešeno. Anton Rozman iz Žalca se je dotaknil problema nedokončane stavbe

pri Lukovici. Prepričan je, da stavbe ne bo mogli vzdrževati čebelarji sami in da bo nujno potrebna pomoč države. Center bo moral vsaj polovico svojih stroškov poravnati s svojo lastno dejavnostjo, saj v nasprotnem primeru ne bo preživel.

Po njegovem mnenju je največji problem v tem, da ministrstvo za kmetijstvo ni uvrstilo na seznam poklicev tudi poklica čebelar, to pa je tudi vzrok, da ministrstvo za šolstvo ne more finančno podpreti šolanja za ta poklic. Zaradi tega je to izobraževanje izvzeto iz proračunskega financiranja, torej na ramenih čebelarjev samih. Zato bi bilo treba najprej urediti ta problem, žal pa nam ministrstvo za kmetijstvo še ni odgovorilo na našo vlogo. Po mnenju novega predsednika ČZ Maribor g. Vlada Pušnika, bi se morali čebelarji in ministrstvo za kmetijstvo zamisliti nad podatkom, da je bilo leta 1996 štiristo čebelarjev in več tisoč čebeljih družin manj kot leto prej. Po poročilih društev se zmanjševanje števila čebelarjev nadaljuje tudi v letu 1997 in, kot kaže, tudi v prihodnje ne bo nič bolje. Čebelarji si ne znamo več pomagati sami, zato bo moralo ministrstvo za kmetijstvo sprejeti ukrepe za oživitev čebelarstva. Predvsem bo treba podpreti šolanje mladih čebelarjev, gojenje medovitih rastlin in njihovo širjenje. Anton Novak iz Gornje Radgone je menil, da bi lahko poenostavili prevoz čebel na pašo na Hrvaško. Marjan Skok iz Zagorja je poročal o delu komisije za kulturno dediščino. Predlagal je, naj društva popišejo vse staro čebelarstvo orodje, čebelnjake in druge stare čebelarске predmete in to sporočijo komisiji na ČZS. Predlagal je tudi, naj zveza ob 100-

letnici svojega obstoja izda almanah. Tudi ČIC bi lahko bil zbirališče naše kulturne dediščine. Franc Prezelj, predsednik komisije za čebelarstvo, je menil, da je učnih pripomočkov še vedno premalo, zato naj ČZS nekoga pooblasti, da bo s kongresa Apimondije prinesel čim več pripomočkov za mentorje krožkov. Po njegovem so tudi cene teh, ki so v prodaji, previsoke. Franc Rupar iz Škofje Loke je pohvalil strokovno revijo Slovenski čebelar in opazovalni službi gozdnega medenja, predlagal pa je, naj ČZS še bolj pomaga čebelarjem pri prodaji medu. Dr. Janez Poklukar s Kmetijskega inštituta Slovenije je pozdravil delegate v imenu inštituta in jih pozval, naj člane spodbujajo, da bodo pošiljali vzorce medu za analizo. Povedal je tudi, da pripravljajo nov pravilnik o kakovosti medu, ki bo usklajen z evropsko zakonodajo, in pravilnik o pašah, pripravljajo pa tudi knjigo z naslovom "Od čebele do medu".

Delegat iz Sežane je menil, naj ČZS predlaga veterinarski službi organizacijo tečajev za čebelarstvo preglednike. Predlagal je tudi, naj bodo prihodnja posvetovanja namenjena tehnološkim problemom čebelarjenja. Začeti je treba propagirati domači med. Janez Gačnik iz Metlike je dejal, da pogreša praktične nasvete veterinarjev za uporabo različnih zdravil za čebelje bolezni. Problem so tudi majhni čebelarji, za katere je članarina ČZS previsoka, društva pa jih kljub temu želijo obdržati kot člane. Zveza bi morala za takšne primere poiskati neko rešitev. Avgust Sinic iz Murske Sobote je protestiral, ker v komisiji za pripravo pravilnika o čebeljih pašah, ki

Delegati so pozorno poslušali poročila in razpravo nanje.

Najbolj svečani del je bila podelitev odličij Antona Janše prve stopnje, ki jo je letos dobil tudi naš znani predavatelj, pisec in fotograf inž. Franc Šivic iz Ljubljane.

Darilo sprejema urednica kmetijskih nasvetov ga. Ivanka Polanec.

Sedem čebelarjev je letos prejelo odličja A. Janše prve stopnje.

Posebno priznanje za odlično organizacijo tekmovanja krožkarjev za ČZ Slovenske Konjice in OŠ Ob Dravinji je prevzel g. Maks Tajnikar.

jo je imenovalo ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo, ni predstavnika prekmurskih čebelarjev. Inž. Peter Glavan iz Nove Gorice je predlagal, naj bi na prihodnjem posvetovanju obravnavali tehnologijo čebelarjenja. Veterinar Drago Goručan je pozdravil delegate v imenu veterinarjev svetovalcev ter jih obvestil, da tudi za letos priprav-

V imenu KIS je delegate nagovoril dr. Janez Poklukar

ljajo tečaje za čebelarške preglednike. Franc Medja z Jesenic je predlagal, naj veterinarska služba in čebelarška organizacija storita več za zdravljenje čebel z mravljinčno kislino, saj le-ta zagotavlja neoporečne čebelje pridelke. Dr. Aleš Gregorc je čebelarje pozdravil v imenu Veterinarske fakultete iz Ljubljane. Povedal je, da si prizadevajo dobiti uvoznika zdravil za čebelje bolezni, vendar imajo pri tem precej težav. Tudi z registracijo so veliki problemi, ker je precej draga. Nakup uvoženih zdravil bo mogoč samo prek veterinarske službe. Vinko Zupanc je poročal, da čebele sicer zdravijo z mravljinčno kislino, vendar pri nas ne najdejo pravih zaščitnih mask. Podpredsednik inž. Franc Šivic je izrazil pričakovanje, da bodo veterinarji preizkušali tudi različna alternativna sredstva, ki ne onesnažujejo čebeljih pridelkov, predvsem pri uničevanju zajedavcev, kot je varoa. G. Goručan mu je odgovoril, da za to nimajo pooblastil. G. Golmajer pa je predlagal, naj zveza izdela velik plakat z opozorilom kmetijcem, naj škropijo proti večeru, da ne bodo zastrupljali čebel. Razpravo je povzel predsednik g. Lojze Peterle in ugotovil, da je bila kritika zdrava, vodstvo zveze mora zdaj obravnavati številne teme. Predlagal je razširitev dnevne-

Delegat iz Nove Gorice inž. Peter Glavan je sodeloval v razpravi na poročila.

ga reda s točko "priprave na 100-letnico čebelarške organizacije".

Nato so delegati potrdili zaključni račun zveze ter delovni in finančni načrt za leto 1997.

ČEBELARJEVA OPRAVILA V JUNIJU

MATIJA ŠERAK

Svoj tokratni prispevek pišem ob koncu aprila. Po dveh dokaj lepih sončnih dneh so nebo prekrili turbni temni oblaki. Zunanja temperatura dovoljuje čebelam izlet iz panjev do napajalnika in nazaj. Cvetje v naravi je še vedno napol zmrznjeno. Čebelarji bomo morali, kot letos že tolikokrat, poseči po sladkorju, če hočemo, da nam bodo čebele preživele. Tako neugodne in nepredvidljive pomladi po več kot 40 letih čebelarjenja še nisem doživel. V drugi polovici februarja smo pričakovali zelo zgodnjo pomlad. Čebele so se neverjetno hitro razširile na tri do pet satov zalege in na tej zalegi ždele skoraj mesec dni ob neverjetno veliki porabi zimske zaloge hrane, zato je bilo potrebno redno krmiljenje. Zaradi zelo dolgotrajnega jesenskega zaleganja

(celo do novembra), se je po jesenskem dodajanju fluvalinatnih paličic tudi varoa dodobra opomogla. Najbolj smo prizadeti čebelarji prevažalci, ker se zlasti na gozdnih pašah skoncentrira veliko število panjev. Ker obstaja sum, daje varoa na nekaterih območjih postala odporna na fluvalinat, bomo v teh čebelnjakih morali spet uporabljati staro in neprimerno, a preizkušeno dimljenje ali škropljenje s pripravki, ki vsebujejo strupeni amitraz. Le-teh ne smemo uporabljati v obdobju medenja, prav tako pa tudi ne, če je v panju med, pripravljen za točenje. V zaprtih prostorih (na tovornjaku ali v čebelnjaku) moramo uporabljati plinsko masko, saj je dim amitraza zelo strupen in naj bi povzročal celo rakava obolenja. Če boste uporabljali samogorilne

Če bo zamedil gozd in boste panje prepeljali v gozdove v okolici Logatca pazite, da jih ne bo "iztočil" medved, kakor se je to zgodilo lani nekemu čebelarju iz Ljubljane.

lističe, na katere nakapamo 3 do 4 kapljice amitraza, jih nakapajte na gornji del lističa, ki ga boste obesili v panj, tako da prvi dim po vžigu lističa še ni strupen. Žrela panjev pustimo odprta.

Rojenje se bo letos prav gotovo podaljšalo v junij, zato moramo čebele pregledovati vsaj vsakih deset dni. K rojenju najbolj spodbujajo skromne, vendar trajnejše paše. Kako zaviramo rojenje, sem opisal prejšnji mesec, vendar kljub vsem ukrepom prav vseh rojev ne boste mogli preprečiti. Če čebele rojijo s staro matico, je čas, da se oskrbite s kakovostnimi matičniki, ki jih lahko uporabite za nove družine-narejence, ali jih izrežete in jih vložite v medišče katerega koli panja, ki je dovolj živalen, da bo matičnike ogreval do izvalitve. Za ta namen je dobro, če imate svojo ali skupno plemenilno postajo, kakršno ima Čebelarska zveza Murska Sobota.

Izrezane matičnike moramo zapreti v štirioglate kletke in jim dodati za koruzno zrno medenega testa; le-to pa ne sme biti v dosegu čebeljih rilčkov. Matičnike moramo prilepiti na dolgo ravno satno letvico v razmiku lukenj v kletkah, kletke pa pritrditi na letvico z navadno gospodinjisko gumico. Na prazen satnik namestimo na stranske letvice nosilne opore in tako se lahko hkrati vali 24 matičnikov. Seveda se ne bodo izvalili vsi hkrati, kot velja za cepljene matičnike. Nadaljnji postopek je več ali manj znan. Sam uporabljam Zanderjev sistem plemenilčkov, vendar ta ni najboljši, ker ga

je mogoče uporabiti samo za en sat. Zato začetnikom priporočamo plemenilčke z več sati. Sicer pa zdaj lahko pri različnih vzrejevalcih kupite mlade, upajmo, da res selekcionirane matice. Priporočam, da zdaj kupite matice le za narejence, zamenjavo starih matic z mladimi pa odložite za toliko časa, da mine rojilno razpoloženje, saj jih takrat čebele raje sprejmejo.

Narejence delam v petsatnih panjičih z dvema satoma pokrite zalege, dvema medenima in enim praznim satom, v katerega nalijem približno četrt litra čiste vode, ter mlado oplojeno matico. Tako narejeno družinico odnesem za 36 ur v temno hladno klet. Potem takšno družino odnesite tako daleč stran, da se stare čebele ne morejo vračati. Takšne družine nam pridejo prav pri zadnjem jesenskem pregledu, med katerim na tovornjaku še vedno najdemo kakšno neustrezno družino. Nikoli ne delajte narejencev z zasilnimi matičniki. Slabe matičnike potegnejo čebele tudi ob zelo bogati (akacijevi) paši, na kateri dosega dnevni donosi tudi do 7 kg. Takrat se čebele trudijo za čim večji donos medu, matičnike pa zanemarjajo.

Junija naj bi bil čebelar poplačan za svoj trud in kar velike stroške. V Prekmurju je akacija letos zmrznila, saj je bilo celo -6°C . Ostaneta nam le še kostanj in morebitno gozdno medenje, saj se rado pojavlja v letih po tako neprijazni pomladi. Leta 1957 je bil še 7. maja sneg in huda zmrzal, potem pa je hoja medila od Schwarzwalda

do Balkana.

Pašne razmere se v Sloveniji iz leta v leto slabšajo. Oljna repica se je morala umakniti z naših polj in nadomestila jo je sladkorna pesa. Travniške paše so omembe vredne le na območjih, na katerih zemlje ne gnójijo z umetnimi, zlasti dušičnimi gnójili. Kostanja je vedno manj. Ajda ne medi iz istih razlogov kot travnik, čeprav v zadnjem času priporočajo njeno pridelavo. Tako nam resnično ostaneta le še gozd in škržat na Primorskem. Za nas, starejše čebelarje pa se ta prepočasí širi proti notranjosti Slovenije, zato prav gotovo ne bom dočakal, da bi se razširil do Prekmurja. Ker sem že omenil starejše čebelarje, jim priporočam vsakodnevno uživanje cvetnega prahu, pomešanega z medom. Le tako se bodo izognili težavam s prostato, ki greni življenje številnim starejšim moškim. Priporočam cvetni prah - izkopanec, saj je bolj kakovosten in nima primesi poapnele zalege. Ker verjetno nekateri še niste skušali izkopavati cvetnega prahu, naj vam povem, kako to delam sam. Za to delo potrebujete dve deščici, debeli 12 mm. Ena naj bo velika toliko, kot je zunanja mera AŽ panja ali druge mere satnika, druga pa toliko, kot je notranja mera. Prvo pribijemo na satnik s cvetnim prahom, podložimo papir na kolena in satnico na-

slonimo poševno na mizo. Z večjim ostrim nožem zarežemo celo vrsto satnih celic do prahu, tako da cvetni prah nekoliko olupimo. Izkopavamo z majhno žličko, ki jo lahko naredimo sami iz primernega žeblja. Žebelj zabijemo v leseno držalo, mu odščipnemo glavo in mrzlo kujemo do velikosti satne celice. Nož in žličko moramo nekoliko ovlažiti. Ko smo izkopali prvo stran, uporabimo manjšo desko in tako izkopljemo še drugo stran. Satnica je seveda uničena. Cvetnega prahu se za prodajo ne splača izkopavati, ker njegova cena ni dosti višja kot cena osmukanca. Sam ga zato izkopavam le za lastno uporabo.

Doslej še nisem omenil sončnega topilnika, ki naj bi ga imel vsak čebelar. Uporabljamo ga lahko vse poletje in z njim pridela-
mo zelo lep vosek. Nekateri čebelarji v njem topijo tudi stare satnice, vendar je izplen zelo majhen. Primeren je predvsem za medene pokrovce in izrezane gradilnike.

Pri točenju medu imam vedno pripravljene-
nega nekaj rezervnega satja, tako da satje sproti vračam v panje. Dobro je, če je ob točenju še kaj paše, da čebele ne stikajo okrog točila. Po tako slabi pomladi vam želim vsaj dobro medenje na smrekici in ho-
ji. Čeprav je župnik Lakmayer leta 1908 v svoji knjigi napisal, "da ta ni najboljše vrste", ga bomo vendarle zelo veselili.

ČEBELARJEVA OPRAVILA V NAKLADNEM PANJU V JUNIJU

JOŽE ŠIMEC

Junija cveti zelo veliko cvetic in čebele imajo stalen dotok cvetnega prahu in medičine. Navadno hladnejše vreme v začetku junija nekoliko zavre razvoj družin, vendar to ni nič hudega, če so družine že močne. Družine v nakladnih panjih moramo vedno tako pripraviti, da ob deževnih dneh ne nastavijo matičnikov. To dosežemo tako, da vstavljamo eno naklado nad plodišče.

Naklada mora imeti štiri do pet izdelanih satov, drugo pa naj bodo satnice, ki jih bodo gradile doslej nezaposlene čebele. Tako bomo imeli dovolj časa za druga opravila in ne bomo letali za roji. Za vsak primer pa imejmo pripravljenih nekaj naklad

s satnicami, v katere bomo ob sončnem zahodu stresli morebitne ogrebene roje.

Satnice, ki smo jih že utrli v satnike, naj bodo v hladnem prostoru, da se ne ukrivijo. Če pa se to vendarle zgodi, jih zravnamo tako, da položimo satnice med dve leseni deščici in ju narahlo stisnemo. Tik preden dodajamo satnice v medišče ali plodišče, jih nekoliko ogrejemo. Približno za dve minuti jih postavimo na sonce, nato pa jih orosimo s sladkorno raztopino. Tako bo roj dodane satnice tudi vse izdelal. Polno naklado satnic dodamo samo rojem, ki so težji od 1,8 kg.

V mesecu rožniku je še vedno čas za narejanje novih čebeljih družin, tako ime-

novanih rezervnih družin z mladimi matičkami. Družinam, ki po akaciji paši nazadujejo, moramo obvezno zamenjati matice ali pa jih združiti s srednjemočnimi družinami. Združujemo jih takrat, kadar nimamo rezervnih matic ali matičnikov oziroma kadar nimamo časa. Kdor želi, naj ob slabem vremenu čebelje družine krmi s sladkorno raztopino. Za to krmljenje uporabimo pitalnike, ki imajo v pokrovu osem do deset luknjic s premerom največ 2 mm. Tako bodo imele družine vsaj teden dni

stalen dotok hrane. Pri nakladnih panjih je zelo preprosto jačanje družin. Panj z močnejšo družino postavimo na mesto slabšega, tega pa na prostor močnejšega. To delamo vedno ob toplejšem vremenu in v pašni dobi, sicer bi v celotnem čebelnjaku spodbudili splošen rop. Panje lahko zamenjamo bodisi zvečer bodisi zgodaj zjutraj. Kaj več o tem bom napisal v drugi rubriki. To metodo lahko uporabimo tudi kot protirojilno metodo, vendar ne pozabimo na to, da mora biti v naravi kar izdatna paša.

Izkušnje naših čebelarjev

KRMLJENJE ČEBEL PRI ŽRELU

JANEZ GREGORI

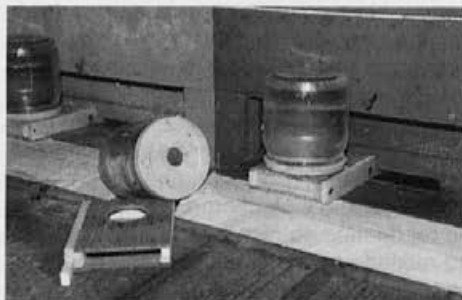
Čebelarje nas vedno preganja misel, kako bi čim bolj učinkovito krmili svoje čebele in jim pri tem prizadejali čim manj nasilja, povezanega s predelavo navadnega sladkorja. Čebelarim v ostrih podnebnih razmerah, zaradi katerih morajo biti čebele odete dolgo v pomlad. Pred leti sem jim v skrbi, da ne bi gladovale, dodal zgodaj spomladi tekočo hrano. Nalil sem jo v standardne pitalnike, nameščene v vratcih. Naslednjega dne sem zgrožen opazoval, kako so čebele iz panjev nosile mrtvice, utopljenke iz pitalnikov. Čebele so se odpravile iskat hrano, hlad v zadnjem delu panja pa je opravil svoje.

Razmišljal sem, kako bi čebele spomladi hranil na drugačen način in jim, če druge-

ga ne, na primernem mestu ponudil vsaj vodo, tako da jim ob neugodnem vremenu ne bi bilo treba izletavati iz panjev. Odločil sem se, da jih bom krmil pri žrelu. Verjetno za marsikaterega čebelarja ne bo nič novega, kar bom povedal. Mogoče pa bo le koga zanimalo in bo poskusil tudi sam. Primerno je tako za majhna kot srednje velika čebelarstva, velika pa tako že imajo svoje, ustaljene načine krmljenja.

O izdelavi sami bo več povedala priložena slika kot kopica besed. Naj povem na kratko. Odrezal sem dve lesenitni deski, veliki približno 9 x 12 cm, in ju pritrdil na dober centimeter visok okvir, ki je proti žrelu odprt. Nato sem na eno stranico dodatno pribil letvico iz tršega (jesenovega) lesa ter jo proti žrelu podaljšal in zožil, tako da sega v notranjost žrela. Ker je iz trdega lesa, zlahka nosi težo polnega kozarca. Nato sem na zgornji strani zvrtil luknjo premera približno 3 cm. Od žrela mora biti oddaljena toliko, da poveznjenega kozarca pri AŽ panju ne moti veranda.

Tako pripravljeno škatlo pristavim k žrelu. Da imajo čebele lažji dostop vanjo, sem spodnji rob škatle pri žrelu nekoliko posnel z rašpljo. Z namestitvijo škatle lahko določam velikost odprtine žrela glede na moč družine. Kozarec je lahko poljubno velik,

Izdelava škatel, na katere poveznemo kozarce s krmo, je preprosta in hitra.

Pročelje čebelnjaka s krmo, ponujeno v poveznjenih kozarcih.

navadno uporabim pollitrskega, lahko pa je tudi večji. Pokrov kozarca je plastičen in mora dobro tesniti. Na sredini zvrtnam primerno luknjo in jo pokrijem z bakreno mrežico, kakršno uporabljajo pri mlinarskih sitih. Prek luknje jo položim z notranje strani, nato pa jo pritrdim preprosto tako, da vzamem večji žebelj, njegovo glavo segrem na plamenu, nato pa ga na nekaj mestih narahlo pritisnem na mrežo, tako da se ta ugrezne v plastiko. Še preprosteje pa je, če v pokrovček naredimo s segretim žebeljem luknjice. Primerni so žebli, kakršne uporabljamo za zbijanje satnikov. S številom luknjic lahko odmerjamo količino dostopne krme. Treba je poskusiti in se odločiti za zeleno število luknjic.

Ko kozarec napolnim s krmo, ga skrbno pokrijem s pokrovom, obrnem in namestim tako, da so mrežica ali luknjice na zvrtni luknji zgornje strani lesonitne škatle. Čebele imajo tako do krme dostop samo z notranje strani, podaljšek stranske letvice, ki sega v žrelo, pa zagotavlja, da do krme ne bo prišla nobena nepovabljen čebela od zunaj.

NAREJANJE ROJEV

prof. dr. JOŽE RIHAR

Odkar imamo varoo, naj nam bo prvo pravilo, da vsako leto napravimo 50 do 60 odstotkov rojev glede na temeljno število čebeljih družin. Roje delamo maja in junija, med glavno pašo ali po njej, ko se pojavlja rojilni nagon in imamo zanje na voljo rojne matičnike, neoplemenjene ali oplemenjene matice.

In kaj naliti v kozarce? Če imajo čebele v panju dovolj hrane, lahko nalijemo samo vodo. Računati pa moramo, da zgodaj spomladi večkrat prek noči zmrzuje in led lahko raznese kozarec. To težavo rešimo z dodatkom sladkorja, saj na ta način znižamo zmrzišče. Če slutimo, da čebele nimajo dovolj hrane, damo v kozarec primerno raztopino sladkorja in vode. Seveda pa je najbolje, če v kozarec dodamo že invertirano hrano, tako da jo čebele lahko uporabijo brez truda.

Krmljenje na žrelu je primerno ker nam ni treba odpirati panjev. Posebno pri manjših panjih, kot so petsatarji, lahko neopazno popravimo napako, ki smo jo mogoče naredili jeseni, ker smo dodali premajhno količino hrane. Prednost takega krmljenja je tudi, da čebelar ponudimo hrano ne glede na vreme. Jemale jo bodo, če bo temperatura količkaj primerna. Mirno bomo spali tudi, če bo vreme slabo med cvetenjem jablan, ko sicer že pogovorno najbolj močne družine umirajo od lakote.

Prednosti narejencev so:

1. Čim manjše so čebelje družinice, hitreje se razvijejo in več zalege pride na enoto čebel. Najhitreje se razvijejo in povečujejo družinice z 2.300 do 4.500 čebelami, seveda če so ugodne tudi vremenske in pašne razmere (Harbo, 1987).
2. Če so razmere za razvoj čebelje dru-

žine ugodne, se število čebel povečuje za 90 odstotkov hitreje kot število varoj. Narejenci, ki se v ugodnih razmerah ali s krmiljenjem nenehno hitro razvijajo, bodo do bro prezimili, tudi če jih ne zdravimo (Skrpnik, 1986).

Omenjeni raziskovalec je naredil naslednji poskus. Štiri z varoo zelo okužene družine - v vsaki družini je bilo le še po 50 do 100 gr zelo okuženih čebel z matico - so oskrbovali v ugodnih razmerah in jim preskrbeli veliko količino hrane. Varoe niso zatirali z nobenim zdravilnim sredstvom niti niso družin krepili. Razvijale so se izključno na podlagi izjemno dobrih razmer. Ob koncu leta, ko je matica nehala zalegati, so imele te družine po 2 do 3 kg čebel. Stopnja napadenosti je bila manj kot 10-odstotna in čebele so dobro prebile zimo.

Narejanje rojev v praksi

Z narejenimi roji dosežemo popoln učinek, če vanje vključimo lovilni sat. V odkrito zalego lovilnega sata se namreč usmerijo varoe, ki so na čebelah. Ko je zalega v lovilnem satu pokrita, jo odstranimo in narejenec postane čist. (Več o lovilnem satu glej spodaj.)

Opisujemo dva načina narejanja rojev, ki sta v Rusiji sestavni del uradnih navodil pri zatiranju varoe (Karpov, 1996).

Po prvem načinu pri čebelarjenju v AŽ panjih vsadimo narejenca v sedemsatne panje polovičarje, pri nakladnem panju pa v novo naklado. Pri nakladnem panju imamo pri drugem načinu možnost, da narejencu obrnemo izletišče v nasprotno smer.

1. Način. V prazne čiste panje vstavimo dva medena sata in enega z zalego. Razpostavimo jih 1 do 1,5 m stran od družine, ki smo jo določili za odvzem čebel. Na desko pred žreli panjev oziroma v sipalnik ometemo iz določene družine čebele z vseh satov, razen s sata z matico. Hkrati vstavimo v gnezdo narejenca sat z odkrito zalego. Ta bo "lovilec varoj". Čez dve do tri ure vstavimo v narejenca zrel matičnik ali matico, potem pa ga prepeljemo 5 do 7 km stran. Narejenec ne sme zasedati manj kot 4 do 5 ulic. Omogočimo mu kar najboljše možnosti, da se razvije v polnovredno družino. Gnezdo odenemo, dopolnimo zalogo hrane na 6 do 8 kg, odpelje-

mo ga na pašo. Sat - lovilec varoj vzamemo iz gnezda, ko je zalega pokrita.

Mislím, da narejanja rojev - z vključitvijo lovilnega sata - ne bo težko uvesti v našo prakso. Prevažalci, na primer, navadno s paše na ogrščici ali pozneje z akacije odpeljejo narejence domov. Skrbeti morajo samo za to, da odstranijo lovilni sat, ko bo na njem zalega pokrita. Narejenci se bodo še bolje razvijali, kot bi se sicer.

2. Način. Vso pokrito zalego ločimo od družine z matico. Postopamo takole: Roj naredimo v drugem oddelku panja. Iz prvotne družine prestavimo v drugi oddelek (naklado) vso pokrito zalego, razen enega sata, ki še nima pokrite zalege. Ta prevzame vlogo lovca na varoe. Matico pustimo v nižjem oddelku. Namesto odvzetih zaleženih satov vstavimo v prvotno družino lepe sate in dve - tri satnice. Drugi oddelek (naklado) postavimo na panj, na pregrado, z žrelom na nasprotni strani. Vse izletne čebele bodo izletele in se vrnil v prvotno družino, v kateri so možnosti za normalen razvoj.

Narejencu vcepimo zreli matičnik ali nesprašeno matico. Ko se vsa zalega poleže, vstavimo vanj sat - lovilec varoj.

Kdaj uporabljamo LOVILNI SAT?

V satu, ki lovi varoe, lovilnem satu, so tri do štiridnevne ličinke. Tak sat vstavimo:

- v družino brez zalege,
- v narejeni ali naravni roj,
- v družino, ki smo ji odvzeli vso zalego (glej zgoraj).

Varoe se iz celotnega panja usmerijo na ta sat. Zlezejo v celice z ličinkami in tam odlagajo jajčeca. Ko je zalega pokrita, sat odstranimo iz gnezda. Kaj z njim?

- Bube v pokriti zalegi uničimo. To storimo z vilicami za odkrivanje medenega sata. Tudi bube ali ličinke v celicah moramo poškodovati.

- Sat damo močni družini, s katero postopamo prav tako.

- Z zalego okrepimo šibke družine.

Znano je, da nekateri čebelarji že več let zatirajo varoo v svojem čebelnjaku z lovilnim satom (Sulejeva, 1984). Po njihovem mnenju je postopek manj zamuden kot večkratno dimljenje s kemičnimi sredstvi.

POMOČ LÉSICE PRI DODAJANJU NOVE MATICE

MARJAN DEBELAK

Opisal bom domislilo, ki sem jo sam preizkusil lani. Ker je bil poskus uspešen, sem se odločil, da bom odslej vedno uporabljal tak način dodajanja novih matic čebeljim družinam. Morda pa se bo zanj ogrel še kakšen čebelar. Tako bo osmišljeno tudi delo članov naše komisije za tehnologijo in drugih čebelarjev, ki objavljamo tehnoškoke novosti za našo čebelarstvo.

Ob vsakem, še tako dobro zamišljenem in izveden dodajanju nove matice v čebelj družino se pojavljajo nekatere težave. Predvsem gre za **veliko negotovost**, ali so čebele novo matico v resnici sprejele ali je niso morda stisnile v klopčič ter jo s tem umorile. Čebele namreč matice ne pičijo, kot se pikajo med seboj, če so si sovražne.

Vedno nas mika, da bi v tej negotovosti čim prej pokukali v panj in se prepričali, kako je s sprejetjem. Vemo pa, da tega ne smemo storiti, če se želimo izogniti tragediji, namreč **da bi čebele ne uničile že deloma sprejete matice**. To storijo zaradi preplaha, ki nastane, ko odpremo panj in razdiramo gnezdo, ko iščemo matico ali njeno zalego.

Če pa predolgo odlašamo s pregledom, se nam lahko zgodi, da je družina takoj po dodajanju zavrnila ponujeno matico, mi pa smo zaradi nevednosti zamudili veliko časa, zato družine nismo rešili brezmatičnosti in jo čim hitreje uredili.

Vemo, da vsaj nekaj dni ne smemo odpirati panja družine, ki smo ji dali novo matico. Najbolje pa toliko, da začne nova matica obilno zalegati. Do tedaj celotna družina res dobro sprejme matico, traja pa morda teden ali dva.

To neprijetnost je nekoliko nepričakovano, vendar povsem v skladu z možnostmi, pomagala rešiti lésica. Bistvo lésice je namreč matična rešetka, nameščena praviloma pred žrelom panja, ki ne dovoljuje odhoda matice - žal pa tudi ne trotov - iz panja, kadar čebelar to želi.

Z uporabo lésice se čebelar predvsem lahko zavaruje pred velikimi napakami pri čebelarjenju, ki lahko povzročijo nepriča-

kovano in nezaželeno izrojitev družin in pobege rojev. Poleg tega pa imamo vedno natančen vpogled nad "staležem" matic v panju.

Kadar je neka matica v panju odveč ali nezaželeno, jo čebele mrtvo privlečejo pred žrelo, da bi jo odnesle na plano. Ker pa skozi matično rešetko ne morejo niti žive niti mrtve matice, čebele mrtve matice puščajo na notranji strani rešetke v lésici. Če imamo lésice opremljene s predali, vse mrtve matice najdemo tam. Sicer pa, kot rečeno, jih bodo pustile tik za matično rešetko, ki je nameščena pred žrelom oziroma verando panja.

Čebelarju ni težko pogledati, kaj se je v lésici nabralo. Tam lahko že prvi dan po dodajanju najde tudi matico, če jo po nesrečnem naključju čebele niso sprejele.

Tu je rešitev opisanega problema pri dodajanju matic:

Ob dodajanju nove matice namestimo pred žrelo lésico! Že naslednji dan potem, ko je po naših računih dodana matica prosta med čebelami, lahko zvmemo, ali je matica sprejeta ali ne, ne da bi odpirali panj. Če je sprejeta, je čebele niso mrtve privlekle v lésico, v nasprotnem primeru pa bomo mrtvo našli v lésici in bomo hitro vedeli, pri čem smo.

Kako pa z najmanjšim tveganjem dodajamo nove matice? Z odgovorom na to vprašanje se ukvarjamo vsi čebelarji. Popolnoma varnega načina dodajanja matic za vsako brezmatično družino menda še niso odkrili. Sam ravnam tako, da na novo dodano matico pustim toliko časa zaprto v matičnici, dokler se čebele na njej do matice v matičnici ne vedejo popolnoma prijazno. Matičnico namestim vedno na sredino gnezda in zalege. Da so čebele prijazne do matice, spoznamo po tem, da se ne oklepajo več matične mrežice, prašijo se na matičnici in z lahkoto jih odstranimo, če se jih dotaknemo s peresom.

Takrat čebelam dovolim, da matico osvobodijo iz matičnice, in sicer tako, da počasi pospravijo čep iz precej suhega sladkornega testa, ki matici zapira izhod iz matičnice.

Znideršiči v čebelnjaku avtorja prispevka so opremljeni z lésicami. V léstice vstavimo matične rešetke, če želimo čebelariti brez protirojnih ukrepov ali če ne zaupamo v celoti našim ukrepom. Morebitni roji se ob pomoči lesice sami vračajo ali pa nas čakajo.

Lésice omogočajo tudi odlično orientacijo čebel in matic ob prahi. Uporabne so kot smukalnik, med drugim pa jih uporabimo tudi za kontrolo sprejetja dodane nove matice v družino, kot je opisano v pričujočem sestavku. Več o léšici berite v Slovenskem čebelarju, številka 10/95, pa tudi v številkah 11/95, 10/94 in 12/92 istega avtorja.

Foto: Marjan Debelak

Vse skupaj lahko traja dan ali pa tudi dlje. Dokler so čebele na matičnici sovražne, je spuščanje matice pogubno. Prijaznost pa je morda včasih tudi pri čebelah hlinjena ali pa je ne prepoznamo, kdo ve?

Zato pri dodajanju matic še ni stoodstotne zanesljivosti in zato si pomagajmo tudi z léstico!

Bolezni čebel

V KRANJSKI GORI ZNOVA O VAROI

MILAN MEGLIČ - Čebelarstvo društvo Kranjska Gora

Čebelarstvo društvo Kranjska Gora, ki ga vodi predsednik Franci Kraševac, je 13. marca letos za svoje člane pripravilo posvet, katerega osrednja tema je bilo zatiranje varoe. Na srečanje so povabili tudi predstavnike nekaterih sosednjih čebelarstev iz Jesenic in iz Bohinja, kot predstavnik Veterinarskega zavoda Slovenije oz. njegove območne enote Kranj pa se ga je udeležil tudi veterinar dr. Janez Jelenc.

Čebelarji Čebelarkega društva Kranjska Gora so že vnaprej pripravili ogled videokasete o varoi ter nekatere teme, kot so odbira, razmnoževanje varoe, zimske in poletne čebele, reinvazija in različni načini zatiranja varoe z mravljinčno kislino. Vrhunec srečanja pa je bilo predavanje dr. Janeza Jelenca.

V uvodu je najprej spregovoril predsednik društva Franci Kraševac. Poudaril je pomembnost pridobivanja najkakovostnejših čebeljih pridelkov, brez ostankov, ki jih v panju in pridelkih pušča uporaba kemičnih sredstev za zatiranje varoe. Prav zara-

di tega smo pred dvema letoma začeli varoo zatirati z mravljinčno kislino. Izrazil je obžalovanje, ker smo na lanski dopis sedmim institucijam s področja veterine in kmetijstva v Sloveniji glede uporabe mravljinčne kisline v čebelarstvu prejeli samo dva odgovora, pa še ta dva nista bila zadovoljiva.

Za tiste, ki čebelarijo v neonesnaženi naravi, mednje prav gotovo sodi tudi Triglavski narodni park, je pridobivanje najbolj kakovostnih čebeljih pridelkov prav gotovo izziv. Pridelavo neomadeževanih čebeljih pridelkov smo zapisali tudi v ustanovne akte Čebelarkega društva Kranjska Gora, torej je to tudi naša dolgoročna usmeritev. Čeprav so količine pridelanega medu izjemno majhne, so po drugi strani lahko toliko bolj kakovostne, seveda, če bomo čebelarji znali izrabiti to naravno dano.

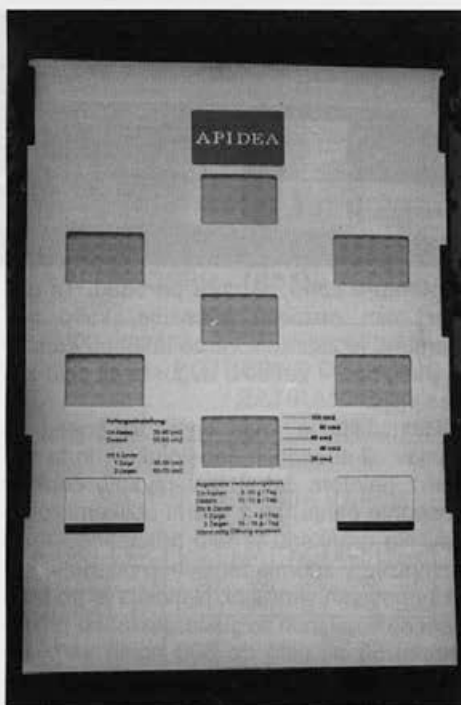
V prvem delu smo si ogledali najnovejšo videokaseto o razvoju varoe v čebelji celici. Znanstvenikom z inštituta v Liebefeldu v Švici je uspelo izdelati metodo, s katero

so lahko spremljali razvoj in razmnoževanje varoe v pokriti čebelji celici, v katero doslej nismo imeli vpogleda. Predvsem jih je zanimalo, kako se slepa varoa orientira v popolni temi. Raziskave švicarskih znanstvenikov so usmerjene predvsem v iskanje biološkega načina zatiranja varoe kot prihodnjega končnega cilja boja proti varoi.

V drugem delu so kranjskogorski čebelarji v svojih prispevkih obravnavali vprašanja, povezana z varoo, in boj proti temu zajedavcu.

Tako je Janez Gregori poudaril, da bo sta odbira in vzreja čebel, odpornih proti varoi, verjetno postali prihodnji sestavni del zatiranja varoe. Z dosedanjimi načini zatiranja varoe s kemičnimi sredstvi smo čebelam onemogočili, da bi razvile svoje lastne obrambne mehanizme. Na podlagi testiranj, ki smo jih pri večini kranjskogorskih čebelarjev opravili lani, smo ugotovili, da je okuženost z varoo različna, včasih se spreminja celo od panja do panja. Glede na to naj bi v prihodnje odbirali predvsem tiste družine, ki kažejo večjo sposobnost samoobrambe. V zvezi s tem je omenil nemške znanstvenike, ki so pri poskusih te vrste dosegli nekaj pomembnih uspehov. Pri selekcioniranju se opirajo predvsem na odstotek varoj, ki so jih poškodovale čebele, to pa kaže, da je čebela sposobna varoo poškodovati. Z nadaljnjo odbiro v tej smeri naj bi dobili takšne čebelje družine, ki bodo same sposobne obvladovati razvoj varoe. Ob tem pa je tudi omenil, da zadnje ugotovitve strokovnjakov dokazujejo škodljivost izrezovanja trotovine pri zatiranju varoe.

Milan Meglič: V poznem poletju se začne čebelja družina pripravljati na zimo. Čedalje manj je kratkoživih poletnih čebel, povečuje pa se izleganje dolgoživih zimskih čebel, ki bodo morale preživeti zimo in nato skrbeti še za prvi spomladanski čebelji zarod. Zelo je pomembno, da so te čebele tudi zdrave. Če je družina že v poznem poletju hudo okužena z varoo, je poškodovanih tudi veliko zimskih čebel. Zaradi tega je njihova življenjska doba krajša in družina lahko že zgodaj spomladi propade. Zaradi okuženosti z varoo zimska generacija čebel ni sposobna izročiti štafetne palice kratkoživi poletni generaciji čebel.

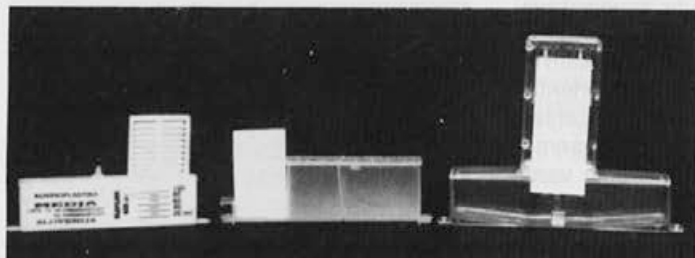

Znano švicarsko podjetje Apidea je izdelala novo obliko hlapilnika za mravljinčno kislino iz plastike.
Foto: Milan Meglič

Glede na to bi morali zatirati varoo že takoj po končani paši, tako da bi dolgožive zimske čebele zazimili nepoškodovane. Tako bi bila prezimitev in začetek nove sezone spomladi gotovo boljša, kot če bi zazimili že poškodovane čebele

Poleg fluvalinata, temu pa so dnevi šteti, lahko z drugimi zdaj znanimi kemičnimi sredstvi (apitol, perizin itd.) in tudi nekaterimi organskimi kislinami (npr. oksalna in mlečna kislina) zatiramo varoo samo takrat, kadar v panju ni več zalege. Omenjena sredstva so res učinkovita in uničijo varoo. Njihova velika napaka pa je, da poškodovanih čebel ne ozdravijo. Poškodovane zimske čebele so invalidi z manj življenjske energije. Kakšno je prezimovanje čebel invalidov, pa čebelarjem ni treba posebej razlagati.

Na grafikoni in tabelah smo si ogledali burno razmnoževanje varoe. V obdobju zaleganja je v panju vsak mesec še enkrat več varoj. Če je npr. februarja v panju 30 varoj, jih je marca 60, aprila 120, maja 240, junija 480, julija 960, avgusta 1920,

Različne oblike dosedanjih vapalilnikov.

Foto: Milan Meglič

septembra 2840, oktobra pa 5680. Ta primer nam nazorno prikazuje, kako pomembno je zatiranje varoe takoj po končani paši, npr. v začetku avgusta ali celo konec julija.

Reinvazija je vnos varoe iz sosednjih panjev ali sosednjih čebelnjakov, in to bodisi z naletom čebel (zaletavanje čebel v sosednje panje) ali z vsemi oblikami ropanja. Na grafikonu je bilo prikazano, da je reinvazije v spomladanskih in poznojesenskih mesecih skoraj ni. Največja je po končani paši, julija in avgusta, ko lahko prispe v panj 50 ali celo do 300 novih varoj na dan. To pomeni, da je morebiti že ozdravljena družina znova hudo okužena, tako da se lahko naslednje leto zgodi katastrofa, če ne ukrepamo. Najpogosteje se to zgodi, če v svojem čebelnjaku v neki družini pozabimo zatirati varoo ali če sosednji čebelar ne zatira varoe (zato je zelo pomembno izvajanje dogovora o območnem zatiranju varoe). Zlasti pa je ta problem žgoč pri prevažalcih, ki se po končani paši vračajo s hudo okuženimi čebeljimi družinami na domače območje.

Franci Kraševac je poudaril pomembnost testnih vložkov pri zatiranju varoe. Najboljši so takšni, pri katerih čebele nimajo dostopa do odpadlih varoj. S testnimi vložki ugotavljamo, kolikšen je naravni osip varoe. Če na dan povprečno odpade ena varoa, je v panju približno 120 varoj. Rezultati testnih vložkov nas usmerjajo v našem nadaljnjem ravnanju pri zatiranju varoe. Uporabljamo jih tudi med zatiranjem, saj z njimi ugotavljamo njegovo uspešnost, prav tako pa ob koncu zatiranja, ko testiramo uspešnosti le-tega (npr. test z amitrazom), da že znane uporabe vložkov čez zimo niti ne omenjamo. Prikazal je vzorec doma narejenega testnega okvirčka z mrežo in plastični testni vložek iz Nemčije, sestavljen iz dveh delov.

Sledilo je zelo zanimivo in praktično predavanje dr. Jelenca. Zaradi odpornosti varoe na fluvalinat, ugotovljene na nekaterih območjih Slovenije, bo treba zamenjati zdravilo. Opisal je različna sredstva za zatiranje varoe, od kemičnih sredstev do naravnih substanc, in opozoril čebelarje, naj jih uporabljajo strogo po navodilih, predvsem pa naj zavarujejo tudi sebe. Nestrokovna uporaba zlasti kemičnih sredstev povzroča hitrejši pojav odpornosti varoe in čebelje pridelke po nepotrebem preveč obremenjuje z ostanki.

Milan Meglič je ponovil prednosti uporabe mravljinčne kisline pri zatiranju varoe. Le-te so v tem, da mravljinčna kislina ne pušča škodljivih ostankov v vosku in medu, da varoa nanjo ni odporna, predvsem pa v tem, da zatiranje lahko opravimo, ko je v panju še zalega, takoj po končani paši, npr. konec julija ali v začetku avgusta. Ker mravljinčna kislina deluje na varoo tudi v pokriti zalegi, zimske čebele (čebele, ki naj bi preživele zimo) ne bodo poškodovane. S tem je zmanjšana tudi možnost drugotnih okužb, katerim so sicer izpostavljene poškodovane čebele.

V prvem obdobju uporabe alternativnih sredstev je bilo še veliko neznanega, zato tudi rezultati niso bili najboljši, uspavala pa so nas tudi sredstva na podlagi piretroidov, saj so omogočala zelo preprosto zatiranje varoe tudi tedaj, ko je bila v panju še zalega. Zaradi pojava odpornosti varoe na fluvalinat, bayvarol itd. in tudi zaradi čedalje večje osveščenosti čebelarjev glede neljubih ostankov, ki jih puščajo v medu kemična sredstva, so alternativna sredstva nenadoma postala nepogrešljiv pripomoček za uspešno čebelarjenje. Med alternativna sredstva štejemo mravljinčno kislino, oksalno kislino, mlečno kislino in pripravke na podlagi eteričnih olj. V Srednji Evropi (Švica, Nemčija in Avstrija) se čebelarstva

stroka zdaj najbolj ogreva za uporabo mravljinčne kisline. Postopke za njeno uporabo stalno izboljšujejo tudi čebelarke raziskovalne ustanove po vsej Evropi, zato se le-ti zelo hitro izboljšujejo, zlasti glede večje učinkovitosti ter preprostejše in varnejše uporabe.

Prikazal je različne pripomočke za uporabo mravljinčne kisline, npr. plošče Illertissen, Klaemerjeve plošče in različne izvedbe hlapilnikov, ki jih razvijajo in tudi uspešno uporabljajo v nekaterih sosednjih državah (Nassenheiderjev hlapilnik in Burmeisterov hlapilnik v Nemčiji, hlapilnik APIDEA v Švici ter nam že dobro znani domači hlapilnik Medja). Vsi novejši pripomočki, razen plošč Illertissen, povečini temeljijo na dolgotrajnejšem nadzorovanem izhlapevanju mravljinčne kisline. Pojasnil je tudi časovni potek zatiranja varoe, kakršnega propagirajo v Švici, in podoben postopek, kakršnega propagirajo predvsem čebelarski strokovnjaki v Nemčiji. V omenjenih postopkih je ključnega pomena mravljinčna kislina, kemična sredstva pa uporabljajo le po potrebi, in to tedaj, ko v panju ni več zalege. Za njihovo uporabo se odločajo na podlagi rezultatov testiranja.

Na podlagi dosedanjih raziskav in prakse, predvsem pa kot prihodnja usmeritev, se v čebelarski strokovni literaturi čedalje pogosteje pojavlja nov koncept zatiranja varoe. To je tako imenovani integrirani koncept zatiranja varoe, sestavljen iz štirih delov:

- biotehnični ukrepi za zaviranje razvoja varoe,
- selekcija in vzreja,
- testni vložki,
- minimalna uporaba vseh vrst zdravil.

Ta koncept gradi časovni in tehnološki most za doseg dolgoročnega cilja - čebelarjenje s čebelami, odpornimi proti varoi.

Ob koncu srečanja smo si ogledali še videokaseto g. Koplana. Na ta način je prikazal pospeševanje razvoja čebeljih družin. Že januarja oz. februarja začne pred žrelo dodajati majhne količine medu (par kapljic), pozneje pa majhne količine sladkorne raztopine (na narobe obrnjen pokrovec). S takšnim draženjem želi doseči,

NARAVNI ODPAD VAROE - TESTNI VLOŽEK!

3 varoe dnevno	= 350 varoj v družini
6 varoj dnevno	= 700 varoj v družini
30 varoj dnevno	= 3.500 varoj v družini

NARAVNI ODPAD VAROE V OKTOBRU - TESTNI VLOŽEK!

1 varoa dnevno	= 120 varoj v družini
POTREBNO DODATNO ZATIRANJE	
(Liebig, 1994)	

RAZMNOŽEVANJE VAROE

Fe.	Mar.	Apr.	Maj	Jun.	Jul.	Avg.	Sept.	
10	20	40	80	160	320	640	1280	
30	60	120	240	480	960	1920	3840	
100	200	400	800	1600	3200	6400	12800	Družna urne

da se čebele prej razvijejo in so zato učinkovitejše.

Ob koncu so v razpravi sodelovali vsi čebelarji, kajti brez dvoma je največji problem čebelarstva zdaj varoa

SKLEP: Na podlagi dosedanje prakse, testiranj in pogovorov so kranjskogorski čebelarji ugotovili, da bodo varoo lahko obvladovali z mravljinčno kislino (dokler ne bo na razpolago boljšega sredstva) in da bodo kemična sredstva vključevali v program zatiranja varoe samo po potrebi, morda vsako drugo ali tretje leto, za to pa se bodo odločali na podlagi testnih rezultatov. Na ta način bodo kolikor mogoče zmanjšali vsebnost škodljivih ostankov v vosku, medu in propolisu, to pa bo vsekakor ena od temeljnih zahtev prihodnjih predpisov o pridelavi zdrave hrane oz. najbolj kakovostne biohrane. Svoja hotenja pa bodo lažje in hitreje uresničili tudi zato, ker med njimi ni prevažalcev, še vedno pa velja dogovor, da je Gornjesavska dolina zaprta za vnos tujih čebel (predvsem zaradi ohranitev ekotipa kranjice).

Čebelarsko društvo Kranjska Gora
Predsednik: Franci Kraševac

ŠE NEKAJ INFORMACIJ O AKARICIDU APILIFE - VAR

V marčni številki Slovenskega čebelarja smo v prispevku dr. J. Matavža o alternativnem načinu nadzorovanja varoe na strani 73 lahko prebrali tudi krajšo informacijo o italijanskem akaricidu apilife-VAR, ki je registriran tudi pri nas in ga nekateri čebelarji že uporabljajo.

Kratko tehnično poročilo o tem sredstvu najdemo po zaslugi podjetja Vetconsult, Ljubljana, Gosposvetska 13, v lanski decembrski številki Slovenskega čebelarja na strani 255. Omenjeno podjetje je uvoznik tega akaricida.

Redkokateremu čebelarju pa je najbrž znano, da sta dva naša ugledna strokovnjaka, dr. Aleš Gregorc z Veterinarske fakultete in dr. Janez Jelenc iz Veterinarskega zavoda za Gorenjsko, v posebni raziskovalni nalogi preizkušala učinkovitost sredstva apilife-VAR in jo primerjala z učinkovitostjo bayvarola.

Po končani gozdni paši leta 1995 sta avgusta in septembra izvajala poskuse v 14 družinah medonosne čebele. V družinah, ki so imele bodisi to leto nove matice ali pa so bile njihove matice stare eno leto, je po zdravljenju odpadlo 78,9 odstotka varoj, v družinah z dve in tri leta starimi maticami pa je povprečno odpadlo 53,8 odstotka varoj. Povprečno je v poskusnih družinah po enkratni ponovitvi poskusa odpadlo 66,4 odstotka varoj. V družinah, zdravljenih z bayvarolom, je po 33 dneh odpadlo 95,7 odstotka varoj.

Apilife-VAR je torej kot **zdravilo z naravnimi substancami** dobro predvsem za zmanjševanje stopnje okuženosti čebelje družine. Študijo z naslovom Zatiranje varoe v družinah medonosne čebele z zdravilom apilife-VAR sta avtorja v angleščini objavila v Zborniku Veterinarske fakultete Univerze v Ljubljani, 33(1996)2, 255-9.

Čebelarje pa ob tej priložnosti seznanjam še z rezultati skromnega poskusa, izvedenega v dveh panjih pri čebelarskem sosedu, tri kilometre proč od mojih čebel. O tem poskusu sem poročal tudi na predavanju, ki sem ga imel februarja letos za ČD Center.

Panj št. 1

Datum kontrole	Št. varoj
6. - 11. 10. 95	183
11. - 15. 10. 95	208
15. 10. - 26. 11. 95	1510
Skupaj odpadlo	1901 varoa

Panj št. 2

Datum kontrol	Št. varoj
6. - 11. 10. 95	4
11. - 15. 10. 95	4
15. 10. - 26. 11. 95	77
Skupaj odpadlo	85 varoj

Kot je razvidno, je bil prvi panj hudo okužen in tudi zelo oslabel, vendar se je po zdravljenju zelo okreplil in se spomladi dobro razvijal. Druga družina pa v primerjavi s prvo sploh ni bila občutno okužena.

Tudi ti rezultati, dobljeni že pozno jeseni, potrjujejo mnenje obeh omenjenih strokovnjakov, češ da je apilife-VAR učinkovito sredstvo za zmanjševanje stopnje okuženosti čebelje družine. Ob uporabi pa seveda niso zaželeno previsoke temperature, na kar opozarja tudi navodilo, v katerega vsebino se tu ne spuščam.

Najtemeljiteje so učinkovitost sredstva apilife-VAR že l. 1994 preučili na Zveznem raziskovalnem inštitutu v Liebefeldu v Švici. Gledano v celoti, je torej o tej snovi kar nekaj koristnih podatkov.

prof. dr. Jurij Senegačnik

Literatura

1. Matavž, J.: Alternativni način nadzorovanja varoe. Slov. čeb. 1997, št. 3, 70-75.
2. APILIFE-VAR - Hlapne ploščice vermikulita za uporabo v čebelarstvu. Slov. čeb. 1996, 12. str. 355.
3. A. Gregorc, J. Jelenc: Control of Varroa Jacobsoni in Honeybee Colonies Using Apilife-Var. Zbornik Vet. fak. Univ. Ljubljana 1996, 33(2)255-9
4. Imdorf, A., Bogdanov, S., Kielchmann, V., Maquelin, C.: Apilife-Var - ein Varroabekämpfungsmittel mit dem Hauptwirkstoff Tyrol. Schweizerische Bienen-Zeitung, 117, (1994) 326-333.

OKSALNA KISLINA - POMEMBNA NOVOST !

dr. JOŽE RIHAR

V prvih mesecih tega leta so objavili dve novosti, ki bosta - po mojem prepričanju - nad vse ugodno vplivali na zatiranje varoe. Sekcija za čebelarstvo pri raziskovalnem inštitutu za mlekarstvo v Liebefeldu v Švici je po večletnem preizkušanju izdelala preprosto in za več let uporabno napravico (25 cm x 25 cm x 16 cm), »dispanser« mravljinčne kisline. Pod nazivom »FAM Liebefeld« ga je aprila dala v prodajo. Druga, morda še bolj spodbudna novost je nov, poenostavljen način rabe oksalne kisline.

Konec februarja je inž. Franc Šivic na predavanju v Polhovem Gradcu med drugim povedal, da so v Italiji začeli na nov način uporabljati oksalno kislino. Čebel z njo ne zaprašujejo, temveč jo dodajajo v sladkorni raztopini ter krmijo čebele v pitalnikih ali jo kapajo na čebele. Na varoe ne deluje kontaktno temveč sistemsko, prek hemolimfe. Povedal je tudi, da bo ta način preizkusil v svojem čebelnjaku.

Odtlej sem skušal o tem najti podrobnejše podatke oziroma dobiti recept, zlasti zato, ker je bila oksalna kislina tako zame (1987, 1997) kot za druge še posebej zanimiva (Pavlin, 1995, Jenko Rogelj, 1996, in prevod dr. Matavža, 1997). To je namreč organska kislina, ki ne pušča sledov v čebeljih pridelkih, varoe pa nanjo ne morejo postati odporne, vsaj tako trdijo. Svoj prispevek v Slovenskem čebelarju sem končal takole: »Kot je razbrati, uporabe oksalne kisline ne moremo svetovati vsakomur«, ali po domače povedano, da jo odsvetujemo. Z uporabo novega postopka so se prvotni pomisleki razblinili, skratka oksalna kislina postaja zanimiva za vsakogar.

Povzemamo podatke skupine raziskovalcev deželnega zavoda za čebelarstvo v Hohenheimu v Nemčiji (R. Gerlich, dr. G. Liebig, C. de Marco) ter notici dr. W. Ritterja (ADIZ 3,5/97).

Decembra 1996 je čebelarški inštitut iz Bologne poročal o poenostavljenem načinu uporabe oksalne kisline, pri katerem na čebele kapljamo sladkorno raztopino, v katero je vmešana ta kislina. 100 grmov oksalne

kisline (to odgovarja 140 g dihidrida oksalne kisline) zmešamo z litrom vode in 1,2 kg sladkorja. Za čebeljo družino potrebujemo približno 50 ml. sladke raztopine. Tako sladkano kislino kapljamo na ulice s čebelami. V Hohenheimu so jo to zimo uporabili dvakrat v 20 čebeljih družinah brez zalege. Prvič je odpadlo približno 70, drugič, po presledku sedmih dni, pa 26, skupaj 96 odstotkov varoj.

Močno kislina raztopina ima pH vrednost manjšo od 1, a jo čebele kljub temu dobro prenašajo. Ne sme pa priti v stik s kožo. (Enako velja za mravljinčno kislino. Opomba J.R.) Treba je opozoriti na pazljivost pri pripravi sladkorne raztopine z oksalno kislino. Kristali kisline ne smejo priti v stik s kožo ali očmi. Ne smemo jih vdihavati. Pri tem opravilu moramo nositi gumijaste rokavice, varovalno dihalno masko in varovalna očala (Glej Slovenski čebelar, 1997/1:15).

Novi način uporabe oksalne kisline ima še naslednje odlike: Gre za organsko kislino, ki jo najdemo v številnih rastlinah nekaj pa tudi v medu. Tudi pri dosedanjem načinu uporabe v medu in vosku niso ugotovili nikakršnih ostankov. Gre torej za ekološko izredno čist akaricid. Oksalna kislina je enako uporabna kot mravljinčna kislina, če ne celo bolj, saj jo lahko uporabljamo ne glede na temperaturo ozračja. Deluje kot sistemik, to je preko čebelje krvi, podobno kot akaricidi perizin, apitol, zvarek KAS.

Pripis. Oba citirana avtorja navajata, da je novi način uporabe oksalne kisline še v fazi preizkušanja. Tudi nekateri naši čebelarji so minulo jesen, to zimo in pomlad preizkušali številne načine zatiranja varoe, da bi rešili svoje čebele. Mednje prištevam tudi nekaj dolenjskih čebelarjev, ki so v začetku aprila v Dolenjskih Toplicah poslušali moje predavanje. Takrat o tem novem načinu nisem imel natančnih podatkov. Zato naj bo ta prispevek nekakšno dopolnilo. Tako kot je inž. Šivic obljubil, da bo poročal o svojih izkušnjah, sem prepričan, da bodo novo metodo preizkusili tudi drugi čebelarji, želim, da bi o tem poročali tudi oni.

MOJI ČEBELARSKI SPOMINI

prof. EDI SENEGAČNIK (nadaljevanje)

Prijateljstvo pa je ostalo tudi po vojni, ko smo spet začeli in tokrat množično, voziti cele vlake v Subotico in njeno okolico. Tudi ko sem pozneje, čez kakih 30 let, začel voziti čebele na sončnico, so mi našli dobro pasišče v Bajmoku pri Subotici.

Akacijeva paša je bila odlična in zdaj je bilo treba panje iztočiti in čebele prepeljati domov. Vedel sem, da je treba tako storiti. Neki ljubljanski čebelar pa mi je svetoval, naj prepeljem domov polne panje, tako dela tudi on, kajti doli ni bilo tako pripravnega prostora za točenje. Mož me je pregovoril, in čeprav sem bil v velikih skrbeh in celo slutil, da se lahko kaj zgodi, sem ga poslušal in čebele vozil podnevi kar v veliki majski vročini. No, doslej sem govoril o sreči, ki me je vedno spremljala. Tokrat pa mi je obrnila hrbet. Ko smo pripeljali čebele v Ljubljano, je iz nekaterih panjev, ki smo jih iz vagona nakladali na avto, že curljal med. Nekateri panji so kar onemeli in nehali bučati. Zadaj za okenci pa so bile zadušene čebele. Vse so pritisnile na okenca in zaprle zrak čebelam v notranjosti panja. Polni medeni sati so se ogreli in med je začel curljati po čebelah. Nesreča je bila tu. Dobro se še spominjam, kako smo z vso naglico nakladali čebele na tovornjak in jih prepeljali v takratni veliki društveni čebelnjak v Podkrajju, ki je stal na vzpetini nad Anzelčevo domačijo. Tam je bil potem žalosten "pogreb". Kdor je kdaj videl zadušene panje in mrtve, počrnele in z medom zamaščene čebele, ta tega prizora ne bo nikdar pozabil. In če je potem še videl, kako smo te čebele ometali iz panjev kar v samokolnice in jih potem pokopali v bližnjem gozdu! Najbrž bo rekel, da raje ne gre nikoli več s čebelami na pot, kot da bi se mu kaj takega zgodilo. Mislim sem, da bo po meni, ko smo ugotovili, da se nam je zadušilo kar 22 panjev od 60, kolikor smo jih peljali na pašo. Nekaj

takega sem moral letos gledati pri čebelnjaku svojega dobrega prijatelja Toneta, saj so mu na škržatovi paši na Primorskem zastupili 35 panjev.

Prepričan sem bil, da te nesreče ne bom preživel, zlasti pa se ne bo potolažil moj oče, da te nesreče ne bom preživel, zlasti pa se ne bo potolažil moj oče, ki me je s tako dobro voljo in tihim pričakovanjem nagovoril za ta prevoz v Subotico. Ko je videl, kaj se je zgodilo, je žalostno pogledati s svojimi očmi, sem in tja sem ozrl tudi name, toda iz njegovih ust ni prišla "beseda žala". Takrat sem se spomnil na grško mitologijo, na očeta Dedalusa, ki je svojemu sinu izdelal krila, da bi poletel pod sinjo nebo. Ko je poletel, pa so topli sončni žarki raztopili voščene vezi na njegovih perutih. Vpričo očeta je padel v morje in se utopil. Prekrel je svojo umetelnost in žaloval za sinom ter ga zaman klical: "Ikar, kje si?" Bal sem se, da bo tudi oče prekrel tisti dan, ko je začel čebelariti in zdaj doživel tako nesrečo. V tej tragediji sicer jaz nisem izgubil življenja, čutil pa sem, da sem pravzaprav sam kriv za nesrečo. S podvojeno pridnostjo sem potem kmalu nadomestil izgube in napolnil prazne panje. Takrat so namreč že junija sejali na Barju prašno ajdo, na kateri so si čebele zelo opomogle, in potem sem jeseni že prepeljal čebele na pravo ajdovo pašo na Krško polje. Na to tragedijo, ki sem jo doživel pri svojem prvem večjem prevozu, nisem nikdar pozabil. Sicer sem vozil čebele iz Ljubljane v Krško, cilj pa sem vedno dosegel v eni noči, tako da so bile čebele v jutranjih urah vedno na svojih stojiščih. O vsem tem in o dolgih prevozih sem premišljal leta in leta, zlasti sem imel za to veliko časa v nemškem vojnem ujetništvu. Včasih sem ponoči, ko zaradi lakote dolgo nisem mogel zaspiti, mislil tudi na take prevoze. Pri tem pa sem ugotavljal tole: Nikdar ne vozi

čebel podnevi, ampak samo ponoči do zgodnjih jutranjih ur. Takrat je treba panje odpreti, če smo že na pasišču. Če so se pri prevozu pojavile kake nevšečnosti, mi pa še nismo na cilju, je treba panje razložiti, jih takoj odpreti, pot pa nadaljevati prihodnji večer. Tako smo po vojni tudi delali, zlasti še, ko smo čebele prevažali z vlakom. Na dolgi in nevarni vožnji v Liko smo panje že dan razložili na rampi v Karlovcu ali pa v Zagrebu v botaničnem vrtu. Ko pa smo vozili iz Mačve, smo jih razložili včasih v Rumi ali pa v Vinkovcih. Ne bom omenjal, koliko je bilo pri tem truda in nevšečnosti, toda to je bilo hitro pozabljeno, saj smo vozili brez vsakršnih izgub in na pasišče prispeli z neprizadetimi družinami. Naj omenim, da so tudi po vojni nekateri prevažalci doživeli podobne tragedije kot jaz. Na dolgi vožnji v Liko so nekoč zadušili nekaj sto panjev čebel, ker so jih vozili podnevi. No, kako srečni smo danes slovenski prevažalci! Omislili smo si prevozne čebelnjake, ki so jih čebelarji prav smotrno preuredili iz že rabljenih tovornjakov. Zdaj ni nobenih skrbi glede varnih čebel. Vedno vozimo ponoči. Če pa na cilj nismo prispeli v zgodnjih dopoldanskih urah, potem lahko obstanemo kjer koli, zavijemo na stransko pot in tam odpremo panje. Naj povem še to, da so nekateri naši podjetni prevažalci po dvakrat ali trikrat takole raz-

Čebele na akacijevi paši. Foto: E. Senegačnik

tovarjali, ko so vozili svojo žival v južno Dalmacijo in na tamkajšnje otoke. Po tej nesreči, ki me je močno prizadela in potrla, pa me je spet obiskala sreča. Dobil sem službo v Ljubljani. Začelo se je novo življenje. Kot mlad profesor sem se ves posvetil svojemu pedagoškemu delu in študiju, ostal pa sem doma pri svojih starših in - čebelah. Zanje sem vedno našel čas. Pri njih sem že takrat dobival tisto življenjsko energijo, ki me je potem napajala, da sem bil vedno zdrav in zadovoljen, dobre volje v šoli pri svojih dijakih. Številni mi zdaj pravijo, da jim ni bilo nikdar dolgčas, najlepše pa jim je bilo takrat, ko sem tudi jaz kot njihov učitelj "prešprical" kako urico in jim govoril o čebelicah.

OPOZORILO IN OBVESTILO ČEBELARJEM

Zaradi obvestil, predvsem iz Primorske, da so to pomlad ponekod čebelje družine odmrle zaradi varoze, pričakujemo, da se jeseni in prihodnjo spomlad to lahko zgodi tudi v notranjosti Slovenije. Čebelarjem svetujemo naj, maja in junija vzredijo več rezervnih družin z mladimi maticami. Če jih sami ne boste potrebovali jih boste verjetno brez težav prodali. Upoštevajte navodila veterinarjev, da ne bi imeli večjih izgub čebeljih družin zaradi varoze.

Uredniški odbor

Hitro in po konkurenčnih cenah Vam oblikujemo in izdelamo nalepke za kozarce z medom, za steklenice z medico ali medeno žganje, za propolis in kozarce z mešanicami čebeljih pridelkov in nalepke vseh vrst. Telefon 061 - 267 049 zvečer.

Električni pogoni za točila za 3,4,5 in 6 satov, samo 17.900 SIT, priklop možen na akumulator ali 220 V. Vrtenje levo in desno od 0 do 430 obratov in žica za žičenje. Pošljemo tudi po povzetju. AGROLIT d.o.o. Graška c. 25/a, LITIJA, telefon 061 662 - 136

V spomin

Čebelarstva družina Maribor Tabor je od novembra lani do februarja letos izgubila dva zašlužna čebelarja. Oba sta bila soustanovitelja naše čebelarstva družine, oba sta čebelarila več kot 50 let, oba sta čebelarila z več kot 70 AŽ panji in oba sta za svoje nesebično delo za napredek in razvoj čebelarstva prejela odličja Antona Janše III., II. in I. stopnje.

KARLO MAČEK

Nenadoma smo novembra lani izgubili dolgoletnega in vzornega blagajnika naše družine Karla Mačka. Bil je eden od redkih čebelarjev, ki je znal pridobivati vse, kar pridelala čebela, v okusni embalaži pa je znal vse tudi prodati.

Na njegovih prodajnih policah v domači hiši je bilo prav vse, kar čebela pridelala in kar lahko iz čebeljih pridelkov naredimo.

Rodil se je leta 1925 v Prekmurju. Končal je gostinsko šolo, leta 1946 pa je začel čebelariti. Redno je prevažal čebele na različne paše. Pogosto so ga vabili tudi v osnovne šole, da je mlade seznanjal z lepoto čebelarjenja in čebeljimi pridelki. Zahvaljujemo se mu za vse, kar je storil v dobro čebelarstva in čebelarjev.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Čebelarstva družina Maribor Tabor

JOŽE PLIBERŠEK

Februarja letos se je nepričakovano poslovil naš dolgoletni in nadvse prizadevni gospodar Jože Pliberšek. Desetletja je skrbel za družinski čebelnjak z 20 panji.

Rodil se je leta 1929 v Juršni vasi - Tinje na Pohorju. Komaj 7 let je bil star, ko mu je umrla mati. Nepriskrbljenih je ostalo devet otrok. Po materini smrti je živel pri rejniški družini in tam je začel že z 12 leti, leta 1941 čebelariti. Hkrati se je tudi izučil za tkalskega mojstra. Čebele je dolga desetletja prevažal na različne paše. Vedno je bil pripravljen pomagati drugim čebelarjem.

Zgubili smo dobrega čebelarja in skrbnega družinskega gospodarja. Spominjali se ga bomo kot skromnega in vzornega čebelarja.

Čebelarstva družina Maribor Tabor

FILIP LAVRIŠA

Čebelarji Čebelarstva družine Smlednik smo se februarja letos poslovili od našega dolgoletnega člana Filipa Lavriše.

Filip je bil vzoren čebelar in prizadeven član naše družine. Čebelaril je z večjim številom panjev, bil je tudi prevažalec. Rodil se je leta 1909 v Horjulu, kjer je začel čebelariti. Leta 1940 se je poročil in preselil na Podrečo pri Mavčičah, kjer je čebelaril do smrti.

Za vzorno in prizadevno delo v čebelarstvu je prejel odličja Antona Janše III. in II. stopnje.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Čebelarstva družina Smlednik

ANTON HREN

Februarja letos smo se poslovili od dolgoletnega čebelarja, člana Čebelarstva društva Zreče, Toneta Hrena.

Rodil se je leta 1927 v Zlakovi pri Zrečah v delavski družini. Po vojni si je zgradil svoj dom in ob njem postavil čebelnjak. Leta 1955 je tako začel čebelariti. Ob delu v tovarni UNIOR je vedno vzorno skrbel tudi za čebele. Udeleževal se je predavanj, pa tudi drugim čebelarjem je rad pomagal z nasveti. Bil je dejaven član Čebelarstva družine Zreče, za svoje delo pa je prejel odličja Antona Janše III. in II. stopnje.

Za njegove čebele bo odslej skrbel njegov sin.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Čebelarstvo društvo Zreče

ALOJZ VRBNJAK

Na pragu pomladi, tedaj, ko se za nas čebelarje začne čebelarstva sezona, je nenadoma ugasnilo življenje 81-letnega Alojza Vrbnjaka iz Segovcev 32.

Rodil se je v Moravcih v Slovenskih goricah. Življenjska pot ga je zanesla v Apaško dolino v Segov-

ce, tam pa je poleg službe in družine našel čas tudi za čebelarjenje. Leta 1951 se je včlanil v čebelarstvo družino Apače in pozneje v Čebelarstvo družino Gornja Radgona, zdaj Čebelarstvo društvo "Peter DAJNKO" Gornja Radgona. Vsa leta je bil zelo dejaven, večkrat tudi član upravnega odbora društva. Pridobljene izkušnje je z veseljem prenašal na mlade, zlasti začetnike. Za svoje delo je prejel pisno pohvalo in odličje Antona Janše III. stopnje.

Od Alojza smo se poslovili številni čebelarji z društvenim praporom in poslovnim govorom.

V spominu ga bomo ohranili kot dobrega čebelarja in prijatelja.

**Čebelarstvo društvo
"Peter Dajnko"
Gornja Radgona**

JUSTIN LOGAR

Za prijatelje, ki jih ni bilo malo, je bil Logarjev Justl. Izučen čevljar, rojen leta 1909, vendar ni dolgo čevljaril, saj je postal tovarniški delavec v Tovarni kos. V mladih letih je med vrstniki, med katerimi je bil zelo priljubljen, rad zapel in prešerno zavriskal. Srečno je preživel viхро druge svetovne vojne, doživel pa jo je po vsej Evropi. Po vojni sta si z ženo skoraj iz nič zgradila lastno hišo in takrat, leta 1950, se je začela tudi njegova čebelarstva pot. Pri vseh dejavnostih čebelarstva je bil Justl med prvimi, ki je poprijel za delo. Prvi je delal v čebelarstvu trgovinici, ki oskrbuje čebelarje s čebelarstvi potrebščinami. Ko je zaradi starosti in boleznih čebelarjenje opuščal, si je za vsako družino, ki jo je dal od hiše, obrisal kakšno solzo. Po številu družin ni bil velik čebelar, velika pa je bila njegova ljubezen do čebel in dela v čebelarstvu.

Prijatelji in čebelarji ga bomo pogrešali.

ČD

Slovenj Gradec

STANE PLANTARIČ

V 65. letu starosti se je za vedno ustavilo plemenito srce Staneta Plantariča iz Tržišča. Bil je ustanovni član ČD Šentjanž in njegov tajnik. Za svoje zasluge v čebelarstvu je prejel odličje Antona Janše II. stopnje. Ves prosti čas je Stane posvetil napredku svojega kraja. Svoje čebele je znal Stane ob pravem času pripraviti do vrhunca razvoja, tako da so mu prinesle veliko medu in izrabile vsako najmanjšo pašo. Imel je

360 družin. Bil je pionir prevažanja na Slovenskem. Kot najstarejši otrok v številni kmečki družini je bil vaje trdega dela. Ni mu bilo prenaporno voziti čebele na pašo v Gorski Kotar in Liko. Njegova poročila Medexovi svetovalni službi o pašnih razmerah so koristila številnim prevajalcem ali jih obvarovala škoda.

V imenu slovenskih čebelarjev se Ti zahvaljujemo za vse.

Tih, miren, skromen in pošten ni nikoli silil v ospredje. Najlepši spomin pa so dobra dela, ki jih pri Tebi ni bilo malo. Vzorno si skrbel za svojo družino in ji bil zgleden oče.

Da je bil Stane znan in cenjen, pričča množica čebelarjev iz vse Slovenije, ki ga je 4. februarja pospremila k večnemu počitku. Rože na Tvoji gomili bodo vabile čebele. Naj le prihajajo obiskovat prijatelja, ki jim je posvetil velik del svojega življenja.

Ob tej veliki izgubi in bolečini pa nam je v utroho, da bosta še naprej čebelarila sinova Miloš in Primož. Iz roda v rod - in prav je tako.

**Za svet Posavskih čebelarjev
Viktor Kladnik**

LOJZE KRMELJ

Konec novembra, ko so naše čebele že počivale, smo k zadnjemu počitku pospremili našega dolgoletnega čebelarja Lojzeta Krmelja.

Rodil se je leta 1939 v kmečki družini. Pri hiši se je po domače reklo pri Godešanu. Še danes se veliko starejših Ločanov spominja majhnega fantiča, Godešanovega Lojzeta, kako je z lepima rjavcema pripeljal v mesto polno naložen voz drv, da Ločanov pozimi ni zeblo.

Njegova čebelarstva pot se je začela, ko mu je "Firbarjev" ata podaril roj. Lojze ga je takrat naselil v kranjiča. Pozneje je AŽ panje prevažal z "gumiradlom", posutim z mivko, da so čebele imele udoben prevoz. Ko so začeli čebele prevažati s tovornjaki, je postal reden obiskovalec istrskih pasišč.

Z ženo Marinko sta na Križni gori postavila nov dom. Okolica je njegovim čebelam dajala odlično celoletno pašo na travniku in v gozdu. Zato je nad hišo v Bregu postavil lep čebelnjak in tam se je tudi najraje zadrževal.

Te dni pa smo zvedeli, da Lojzetov čebelnjak ne bo ostal prazen in zapuščen, saj bo njegovo čebelarstvo nadaljevala njegova najmlajša hči Damjana. Loški čebelarji ji bomo radi pomagali in se tako Lojzeta še pogosteje spominjali.

**Čebelarstva družina
Škofja Loka**

KAREL POREDOŠ

Ko se je leta 1996 življenje v panju začelo na novo, ko so čebele začele obletavati prvo spomladansko cvetje in dajati sadnemu drevju novo življenje, smo se na pokopališču na Gorici poslovlili od staroste Čebelarkega društva Puconci Karla Poredoša.

Čebele so mu bile zdravje in za svojih 90 let se ima zahvaliti tudi tem drobenim in marljivim živalicam, ki so mu postale življenjske sopotnice.

Čebelaril je za svoje lastno zadovoljstvo, kmalu pa je začel razmišljati tudi o organiziranju čebelarke dejavnosti v svojem okolju. Bil je pobudnik in ustanovni član Čebelarkega društva Puconci leta 1952 ter vse do leta 1981 njegov dolgoletni predsednik. Za zasluge pri organiziranju in razvoju čebelarstva je prejel več priznanj, med drugimi tudi odličji Antona Janše III. in II. stopnje. Leta 1986 ga je Čebelarke društvo Puconci izvolilo za svojega častnega člana.

Njegove zasluge za čebelarstvo so velike. Od njega smo se učili, uporabljali njegovo bogato znanje in izkušnje, upoštevali njegove nasvete.

Za vse to smo mu hvaležni in dolžni tiho spoštovanje.

**Čebelarke družina
Cerklje na Gorenjskem**

FRANC FRANKO

Junija lani smo se na pokopališču v Puconcih poslovlili od 70-letnega Franca Franka, člana Čebelarkega društva Puconci. Od njega so se poslovlili številni prijatelji in tudi njegovi občudovalci, saj so ga povsod, kjer je delal, krasile vse tiste lastnosti, ki jih sicer pripisujemo čebelar: pridnost, delavnost, gospodarnost, redoljubnost, skromnost, ljubezen do narave...

Svoje bogato znanje o čebelarstvu in čebelah je nesebično razdajal tudi članom društva. Nenehno je poudarjal pomen organiziranega čebelarstva in zato je veliko vlogo namenjal društvenemu življenju. Za zasluge na področju čebelarstva je prejel odličje Antona Janše III. stopnje. Čebelarji smo z njim preživeli čudovite trenutke in vsakomur od nas je pustil svoje sledi.

Za vse smo mu dolžni trajen spomin in večno hvalo.

**Čebelarke društvo
Puconci**

JANKO ČEŠAREK

Med čebelarji se ohranjajo nevidne, vendar trdne vezi prijateljstva in pripadnosti vzorom čebelje družine.

Iz naših vrst je vdan v svojo usodo tiho odšel 73-letni Janko Češarek. Janko je odraščal v naravnem okolju in tam si je ustvaril družino. Narava ga je privabila tudi med čebelarje. Samostojno je začel čebelariti pred 30 leti. K čebelarstvu ga je že pred šestdesetimi leti privabil France Gradišar, ki bo letos dopolnil 92 let. Na njegovem prvem stojišču v Lepovčah se je zvrstilo več čebelarjev, in ker zgledi vlečejo, ostajajo na pokojnikovem dvorišču čebele dveh čebelarjev.

Pokojni Janko je ljubil čebelji vrvež, poslikaval je panjske končnice, kar desetletje pa je bil tudi blagajnik Čebelarkega društva Ribnica.

Februarja letos smo se čebelarji s hvaležnostjo poslovlili od njega in se mu zahvalili za vse, kar je storil za napredek in ohranjanje čebelarstva na območju našega društva.

**Čebelarke društvo
Ribnica**

JANKO ERŽEN

Čebele so legle k zimskemu počitku, ko jih je skrbni gospodar nakrmil in pripravil za naslednje medeno leto. Takoj potem pa ga je zahrbtna bolezen prisilila, da je v 69. letu starosti klonil pod njeno težo.

Že kot mladega fanta ga je doletela nesrečna usoda vojne, in ta ga je spremljala skozi vse življenje. Kljub temu sta ga njegova močna narava in klenost vodili naprej. Ustvaril si je dom, družino in lepo število čebeljih družin, ki so mu bile, zlasti po upokojitvi, največje delovne prijateljice. Z njimi je po vsej domovini doživljal hude in lepe trenutke čebelarjenja, zato ni čudno, da je večkrat dejal: "Kaj bi brez čebel!" Veselil se je vsakega dne, ko je kramljal z njimi.

Za svoje delo v čebelarke družini je prejel tudi odličje Antona Janše III. in II. stopnje.

Kot vzornega člana družine, njenega predsednika in člana nadzornega odbora smo ga tiho in s spoštovanjem sredi decembra lani pospremili na selško pokopališče. Janko je imel prav toliko energije, kot jo imajo čebele, zato naj nam bo za vzor.

**Čebelarke družina
Cerklje na Gorenjskem**

IVAN MURN

Kljub vsem željam in voščilom v novem letu je v veselo razpoloženje posegla smrt. Vzela nam je čebelarja Ivana, sicer člana Čebelarke družine Vojnik že od leta 1955.

Rodil se je leta 1927 na Kolobju pri Dobjem, otroška leta je preživel v Šmarju pri Jelšah. Izučil se je za mizarja.

Priselil se je v Vojnik in si ustvaril družino. Čebelariti je začel s štiriindvajsetimi leti, leta 1951. V ČD je bil dejaven na več področjih in za njegovo delo mu je družina podelila odličje Antona Janže III. stopnje. Jeseni je zazimil štiriindvajset družin, njegovo delo pa bo nadaljeval zet Zvone.

Pokojnega Ivana sta odlikovali prijaznost in odkritost do vseh ljudi, zlasti do čebelarjev.

**Čebelariska družina
Vojnik**

IVAN KRANJČ

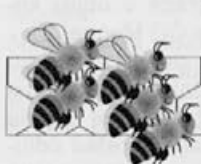
Decembra lani smo k zadnjemu počitku na pokopališče v Dobje pri planini pospremili ustanovnega člana ČD Slivnica pri Celju Ivana Kranjca.

Ivan se je rodil v kmečki družini v Pacidolu 26. novembra 1919. Kot mlad fant je bil mobiliziran v nemško vojsko, leta 1944 pa se je pridružil

Osvobodilni fronti. Po vojni se je priženil na kmetijo pri Leskovšku, na kateri je kasneje kmetoval.

Čebelariti je začel leta 1960 s čebelami v kranjičih, ki so bile že prej pri hiši. Počasi jih je preselil v AŽ panje. Čebelaril je z dvajsetimi AŽ panji. Odslej bo za čebele skrbel njegov cin Bojan, tako da čebelarstvo pri Kranjčevih ne bo zamrlo. Upamo, da bo tako tudi v bodoče. Pokojnega Ivana bomo čebelarji ohranili v spominu predvsem kot dobrega čebelarja in prijatelja.

**Čebelarisko društvo
Slivnica pri Celju**

Iz društvenega življenja

USTANOVLJENA ČEBELARSKA ZVEZA MURSKA SOBOTA

Na letošnjem občnem zboru Zveze čebelariskih društev Murska Sobota so se predstavniki društev zbrali v prostorih murskosoboške Družbene prehrane. Dolej je bilo v zvezo včlanjenih 11. društev, že v začetku pa so medse sprejeli še na novo ustanovljeno Čebelarisko društvo Moravske Toplice. V zvezo je zdaj vključenih 226 članov, ki so lani iztočili 20.436 kg medu. Za čebeljo pašo na akaciji se je lani prijavilo 38 čebelarjev. Čebelariki krožki delujejo na treh osnovnih šolah in sicer pri Svetem Juriju, v Prosenjakovcih in Puconcih. Precej hudih besed je bilo na občnem zboru izrečenih o preoblikovanju dosedanje Zveze čebelariskih društev v Čebelarisko zvezo Murska Sobota. Predstavniki Čebelariskega društva Murska

Sobota je bil prepričan, da bi morali pred sprejetjem sporozuma o združitvi oceniti premoženje vsakega društva, ki je zdaj postalo last na novo ustanovljene zveze. Tako so se dogovorili, da bodo to storili čim prej, le za način se bo še treba dogovoriti: ali bo ob lastninjenju obveljalo število članov oz. njihovih panjev ali če se malo pošalimo - število čebel.

Ob koncu občnega zbora so podelili tudi odličji Antona Janše II. stopnje, prejela sta jih dolgoletna čebelarja Rudolf Perkič iz Murske Sobote in Janez Ficko iz Puconcev. Priznanja za dolgoletno aktivnost v zvezi pa so prejeli Matija Šerak, Nikolaj Ferenčič, Štefan Černi, Koloman Korpič, Karel Kološa in Ludvik Ružič. J.Ž.

Matija Šerak prejema iz rok predsednika g. Planerjaja posebno priznanje za dolgoletno delo v čebelarstvu zvezi Murska Sobota.

*Enako priznanje je dobil tudi Koloman Korpič.
Foto: J. Mihelič*

MENGEŠKI ČEBELARJI SO NAGRADILI ŠOLSKE OTROKE ZA SPISE IN RISBE O ČEBELAH

PROF. JANEZ MIHELIČ

Čebelarstvo društvo Mengeš je v sodelovanju z Osnovno šolo Mengeš organiziralo naravoslovni dan na temo »Čebelji panj domača lekarna«. Sodelovalo je preko 250 otrok iz drugih, tretjih in četrtnih razredov OŠ Mengeš, ki so pisali spise, risali na panjske končnice, izdelali plakate in risbe. Člani čebelarstva društva so postavili tudi razstavo čebelarstva orodja, malo maketo čebelnjaka, stare in nove panje in še mnogo zanimivega ter poučnega, tako da so mladi lahko spoznali koristnost čebel in čebelarstva ter delo čebelarja. Dela je ocenila

posebna komisija. Nagrade v obliki kozarca medu je prispevalo ČD Mengeš.

Mlade je v avli šole ob podelitvi nagrad nagovoril predsednik društva g. Matej Blejc in jim je čestital za izredno uspela dela, tako da se je komisija le težko odločila katera so najboljša in tako je nagrade prejelo veliko otrok. Nagrade sta nagrajencem podelila predsednik g. Matej Blejc in tajnik g. Jože Boštjančič.

Za pisne prispevke so bili nagrajeni: Martina Furjan, Tjaša Oražem, Mateja Jerič, Matevž Mehle, Neža Skok, Domen Novak, Tina Štrumbel, Mateja Vahtar in

Predsednik Čebelarstva društva Mengeš g. Matej Blejc in tajnik g. Jože Boštjančič izročata darila najboljšim učencem.

Pogled na razstavo in šolarje, ki so napolnili avlo šole. Foto: J. Mihelič

Tanja Pirc.

Za risbe so prejeli nagrade: Tjaša Križman, Žiga Panjan, Ana Novak, Anja Jerič in Špela Korelc.

Nagrado za strokovno, izvirno in domiselno izdelan plakat je dobila: Irena Gogala

Nagrade za poslikane panjske končnice pa so prejeli: Ema Štokovnik, Anela Brkič, Urška Lamut, Nejc Bergant, Mojca Sršen, Marko Žnidar, Janez Habjan, Do-

men Hren, Matej Zabret, Robi Mežnar, Gregor Korelc, Sanja šorn in Mateja Dodič.

Vodstvo šole se je čebelarjem zahvalilo za dobro organizirano prireditev in za nagrade. Tako so mladi spoznali kako pomembna je čebela za človeka in okolje. Upam, da bodo to akcijo ČD Mengeš posnemala tudi druga društva po Sloveniji, saj so mladi tudi bodoči potrošniki čebelnih pridelkov.

PREDSTAVITEV DEJAVNOSTI ČEBELARSKEGA DRUŠTVA "PETER DAJNKO" IZ GORNJE RADGONE

Čebelarji Čebelarskega društva "Peter Dajnko" Gornja Radgona so se 12. januarja letos zbrali v gostišču Mencinger v Črešnjevcih na rednem letnem občnem zboru. Pregledali so svoje delo in aktivnosti v minulemu letu ter sprejeli program za to leto.

V društvu je 70 članov, še posebej razveseljivo pa je, da je med njimi 11 čebelar. Gospodarijo s 1200 čebeljimi družinami, sedem čebelarjev svoje čebele tudi prevažajo, povprečno pa imajo po 80 panjev. Lani so po akcijevi paši peljali čebele na kostanj v Haloze in na Kozjak, v drugi polovici julija pa še na hojeva pasišča na Notranjskem.

Uspešno deluje tudi čebelarski krožek na OŠ Gornja Radgona pod strokovnim vodstvom g. Antona Novaka. Letos naj bi oživili čebelarski krožek tudi na osnovni šoli Apače.

Dejavni so tudi na društvenem področju. Omenimo le organizacijo izleta za člane in njihove zakonce na Bizeljko in po Beli krajini ter jesenski kostanjev piknik pri vilotoču člana društva g. Harija.

Društvo se je vključilo tudi v akcijo ocenjevanja najlepšega in najbolj urejenega čebelnjaka in za ta namen imenovalo tričlansko ocenjevalno komisijo. Komisija je ugotovila, da imajo čebelarji zelo vzorno in skrbno urejene čebelnjake, za "naj" čebelnjak pa je izbrala in razglasila čebelnjak čebelarja in tajnika društva g. Franca Pižmohta.

Na občnem zboru pa niso pozabili tudi na najbolj delovne in najuspešnejše člane društva. Za dolgoletno marljivo delo so podelili dve pisni priznanji, dva člana sta prejela odličji Antona Janše III. stopnje, deset čebelarjev pa odličja Antona Janše III. stopnje.

Iz sprejetega programa dela za leto 1997 pa lahko razberemo, da bo društvo tudi v tem obdobju zelo dejavno in delovno. Prav nič ne dvomimo, da zastavljenih

nalog pod predsedstvom g. Stanka Korošca ne bi uresničili.

Za ČD "Peter Dajnko"
D. Horvat

ČEBELARSKA DRUŽINA DOLSKO SE PREDSTAVLJA

Čebelarska družina Dolsko obsega vzhodni del Ljubljanske kotline, in to na obeh straneh reke Save. V njej je združenih 50 čebelarjev. Vsi smo naročeni na revijo Slovenski čebelar in čebelarimo s približno tisoč čebeljimi družinami.

O tem, da so naši dedje čebelarili že v davnini, imamo tudi pisne vire. Če bo po sreči, bomo leta 1999 slavili 80 let organiziranega čebelarjenja.

Poglavitna skrb naše Čebelarske družine Dolsko je, da bi imeli zdrave čebele, da bi pridelali veliko medu in da bi naše ljubljenske oprasile čim več sadnega drevja. Zato zdravimo in preprečujemo čebelje bolezni. Že vrsto let skrbi za zdravje naših čebel dolgoletni član naše družine, čebelarSKI mojster g. Martin Vidic. Zelo smo mu hvaležni za vsa navodila, strokovne nasvete, pripravo in delitev zdravil.

Seveda se tudi strokovno izobražujemo, zlasti na predavanjih pri sosednjih čebelarSKIH društvih, npr. pri društvu Ljubljana-Polje, s katerim dobro sodelujemo. Strokovna predavanja organiziramo tudi doma. Strokovno se izpopolnjujemo tudi z branjem čebelarske literature (knjige, Slovenski čebelar...) in strokovnimi ogledi čebel pri znanih čebelarjih. Lani smo obiskali če-

belarja g. Franca Pečovnika v Ravnah nad Šoštanjem. Pri njem smo si ogledali njegovo stalno razstavo o čebelah. Tamkajšnji čebelarji so nas skupaj s predsednikom ČD topla sprejeli in za vse gostoljubje se jim še enkrat zahvaljujemo.

Za izobraževanje mladih čebelarjev smo kupili videofilme o čebelarjenju. Upamo, da bomo na ta način v naše vrste pritegnili tudi mladi rod.

Nekoč so naši Zasavski hribi, ki z obeh strani obdajajo reko Savo, dajali bogato kostanjevo pašo. Žal je danes drugače. Že vrsto let kostanj hira zaradi kostanjevega raka. Čebelarjev-gostov, ki so nekdaj vozili čebele na kostanjevo pašo, je vedno manj.

Naša Čebelarska družina Dolsko je zadovoljna tudi z občino Dol pri Ljubljani. Lani so nam finančno pomagali s 50 tisoč tolarji za nakup zdravil za čebele in za izobraževanje čebelarjev. Očitno se tudi občinski možje zavedajo, da je čebelarstvo pomembna kmetijska dejavnost. Čebelarjem je naklonjena tudi osnovna šola Dolsko, saj nam že vrsto let dovoljuje uporabo njihovih prostorov. Sodelujemo pa tudi s KS Dolsko, gasilci PGD Dolsko in Lovsko družino Laze.

Vsako leto prirejamo za vse občane "če-

belarsko srečanje", na katerem se povešeli smo skupaj z nečebelarji. Tako srečanje naj bi bilo v tem letu že 19. po vrsti.

Za vse naše delo in skrb nam čebele hvaležno vračajo z oprasovanjem sadnega drevja, medom, voskom in propolisom.

Čebelarstva družina Dolsko

OBČNI ZBOR ČD RADLJE OB DRAVI SREČKO VERDINEK

Čebelarji občine Radlje ob Dravi, Podvelke ter Ribnice na Pohorju smo se 24. januarja 1997 zbrali na rednem občnem zboru. Po ustanovitvi novih občin smo se tudi čebelarji nenadoma razdelili na več občin. Ob nenehnem upadanju članstva so to novo upravno razdelitev najbolj občutili Čebelarstva družina Ožbolt in Čebelarstva družina Ribnica na Pohorju. Zaradi premajhnega števila članov sta se ti dve družini priključili Čebelarstvu družini Radlje ob Dravi. Tako je zdaj v družini 32 članov čebelarjev, s približno 600 čebeljimi družinami. Na zboru smo izvolili novo vodstvo društva in tudi vse organe društva. Žal je bilo poročilo blagajnika bolj skopo saj je blagajna društva skoraj prazna. Dotacij ni bilo od nikoder, delovanje društva je bilo bolj v senci. Novi predsednik društva g. Srečko Verdinek je pripravil kar obsežen program dela, želja vodstva je, da bi znova oživili delo društva. Občnega zbora se je udeležila tudi čebelarstva pospeševalka Vida Lešnik dr. vet. med., ki nam je predstavila svoj pro-

gram dela za to leto na našem območju. Skupaj bomo pregledali vsa stojišča, ali ni morda katero okuženo s hudo gnilobo, pobrali bomo zimske mrtvice za pregled na nosemo in pršico, ter odvzeli vzorce medu za pregled na spore hude gnilobe. Določili smo tudi poverjenike za pašo in datum, do katerega se morajo javiti čebelarji, ki vozijo čebele na pašo na naše območje. Tako bomo zadovoljni domači čebelarji in prevažalci. Tiste, ki se ne bodo prijavili naprej, bomo prijavili veterinarski inšpekciji, saj lahko z dovozom okuženih čebel še bolj prizadenejo že tako osiromašeno domače čebelarstvo.

Upamo, da nas bodo podprle občine, gozdarske organizacije in tudi druge pristojne ustanove, kajti čebele so koristne za vse. Žal tega pogosto nečemo vedeti. Vse druge panoge dobijo ob nesrečah pomoč države in občin le čebelarstvo ne dobi skoraj ničesar. Upamo, da bo letos bolje in da bo tudi letošnja letina dobra.

ČEBELARSKA DRUŽINA GRAD IN NJEN PREDSEDNIK

Z oblikovanjem več novih, manjših občin so nastale takšne in drugačne težave. Nove meje so med drugim razbile tudi prenekatero čebelarstvo družino. Ker posamezne občine različno sofinancirajo delovanje društev na svojem območju, so se čebelarji morali vključiti v družine na območjih občin, v katerih živijo. Tako se je zgodilo tudi ČD Grad. Izgubila je nekaj svojih starih članov in pridobila nekaj novih.

Naša čebelarstva družina deluje že več kot 60 let. Zato smo na občnem zboru sklenili, da jo bomo na novo registrirali in z vključevanjem mladih članov oživili naše delovanje. Izvolili smo novega predsednika in blagajnika. Predsednik je postal Alojz Sukič od Grada, blagajnik pa Štefan

Gjergjek iz Kovačevcev. Le tajnik je še naprej ostal Ludvik Kočar od Grada. Vsi trije so po čebelarstvu stažu mladi, a vneti čebelarji in gotovo bodo osvežili v naše vrste.

Novi predsednik ima lepo urejeno domačijo v neposredni bližini osnovne šole in je med drugim pripravljen oživiti tudi delovanje čebelarstva krožka. Šolski čebelnjak je preselil k svojemu, ga uredil in naselil s čebelami. Da je skrben gospodar, ki ljubi red, dokazuje tudi fotografija z lepo urejenim stojiščem za njegov in šolski čebelnjak pred pristno goričko domačijo. Ponošen je na prijetno domovanje svojih malih prijateljev. Sicer pa jim namenja tudi ves prosti čas. Čebelje pridelke z lahkoto pro-

*Predsednik Alojz Sukič
pred svojim čebelnjakom.*

da, saj se marsikdo rad ustavi pri njem in prisluhne njegovim besedam. Zelo pa ga razveseljujejo obiski otrok, ki jih s prijazno besedo navdušuje za čebelarjenje.

Njegova velika želja je, da bi mu na šoli nekdo pomagal oživiti delovanje čebelar-

skega krožka. Na šoli je precej literature, diapozitivov in čebelarске opreme, saj je krožek pred leti zelo uspešno deloval. Upamo in želimo, da bi bila njegova prizadevanja uspešna.

**Za ČD Grad
Emil Kuzmič**

IGNAC JERNEJ - EDEN IZMED NAJSTAREJŠIH ČRNJANSKIH ČEBELARJEV

MIRKO BERLOŽNIK

Črna na Koroškem je gospodarsko in kulturno središče širše kmetijsko-gozdarске okolice v zgornjem delu Mežiške doline, zato ne preseneča, da je v tem stoletju tam zrasel rod čebelam vdanih ljudi.

Eden izmed njih je tudi Ignac Jenej, ki je zadnji januarski dan tega leta praznoval svoj 83. rojstni dan.

Rodil se je 31. januarja 1914 v Črni na Koroškem. Rod njegovih staršev izvira iz avstrijske Koroške, iz okolice Dobrle in Sinče vasi, nedaleč od Velikovca. V družini Jernejevih je bilo sedem otrok, pet hčera in dva sinova. Oče Rudolf je moral trdo delati, da je preživel številno družino.

Ignac je mlada leta prebil v domačem kraju, tam je končal osnovno šolo in leta 1928 odšel za pastirja h kmetu Motniku nad Mušenikom. Od tam je šel v uk za mizarja k mizarskemu mojstru Ivanu Kovaču v Črni. Uk je končal leta 1931 in nato delal kot mizarski pomočnik do odhoda na službenje vojaškega roka. Po vrnitvi domov se je zaposlil pri Rudniku Mežica, najprej v jami, nato v mizarski delavnici na Glančniku in pozneje v Žerjavu.

Leta 1957 se je zaposlil kot hišnik na osnovni šoli v Črni in opravljala dela gospo-

darja na matični šoli in na podružničnih šolah v Koprivni, Zgornjem Javorju, Heleni in Žerjavu. Popravljaj je šolski inventar in vzdrževal objekte. Upokojil se je leta 1971, vendar je na željo matične šole in občine delo honorarno nadaljeval vse do leta 1990.

Ignac je ob očetovem čebelnjaku v Črni pod Tebrom že v rani mladosti spoznaval življenje čebel. Prvi roj čebel mu je podaril kmet Motnik, zavzet čebelar in naročnik revije Slovenski čebelar, katerega starejše letnike je Ignac rad prebiral na paši in si tako širil znanje o čebelah. Na svoje je začel čebelariti leta 1931 z AŽ panjem in polovičarjem. Prijatelj Brezovnjak, po domače Cestnik, mu je v svojem čebelnjaku odstopil mesto za čebelarjenje. Od tam je čebele preselil h kmetu Prčniku v Spodnje Javorje. Tam je čebelaril v domačem čebelnjaku in poleg svojih skrbel tudi za gospodarjeve čebele.

Bližnji industrijski obrati so sčasoma okolje že tako onesnažili, da je moral čebele umakniti h kmetu Hrustu pod Sleme, kjer je zgradil svoj prvi čebelnjak. Na vrhuncu svojih moči je čebelaril največ z desetimi čebeljimi družinami.

Konec sedemdesetih let so v žerjavski topilnici namestili filtre za očiščevanje dimnih plinov. Okolje v Spodnjem Javorju je postalo za čebele spet prijaznejše, zato je svoje čebele preselil nazaj h kmetu Prčniku. Na to odločitev so vplivale tudi napore vožnje z mopedom pod Sleme, ki je približno deset kilometrov oddaljeno od Črne. Pri kmetu Prčniku je nato čebelaril vse dotlej, dokler mu je zdravje to dopuščalo.

Ignac se rad spominja, kako so črnjanski čebelarji pred drugo svetovno vojno prevažali čebele s konjsko vprego na gozdne paše v više ležeče dele Spodnjega Javorja (Počel), Ludranskega vrha (Prhanija), Koprivne (Zdovc) in tudi drugam. Skupaj z žerjavskimi čebelarji je v teh letih prevažal čebele tudi na ajdovo pašo v okolico Pliberka (Vogrče), po osvoboditvi pa na Holmec (Vogl).

Čebele so bile zanj najdragocenejše prav med drugo svetovno vojno, ko so mu pomagale preživeti hude čase. V družini so bili trije otroci, hrana je bila draga, dobi-

lo se jo je le na karte, zaslužek pa je bil "boren". Medene letine so bile pogoste, najslabša pa je bila leta 1943. Med je nosil na Pliberško polje in ga menjal za moko, meso, mast in tako oskrbel družino z najnujnejšim. Sladkorja je bilo pri hiši dovolj, saj so čebelarji v zameno za oddan med dobili čistega.

Hude zime so po končani vojni pomorile veliko čebel, posebej, če so čebelarji prezimovali čebele na gozdnem medu, ker sladkorja zanje iz tega ali onega razloga ni bilo. Pojavljati so se začele tudi kužne bolezni čebel. Ignac je na javorskem in ludranskem območju kot čebelarski preglednik poleti leta 1953 pomagal dr. Kocijanu iz Ljubljane in prof. dr. Tomaševcu iz Zagreba jemati vzorce čebeljih mrtvic. Po preiskavah le-teh in dodatno odvzetih vzorcev zimskih čebeljih mrtvic so januarja 1954 v Ljubljani ugotovili pršičavost čebel na Koroškem.

Ignac je bil več let tudi mentor čebelarskega krožka na osnovni šoli v Črni. Krožek nikoli ni prav zaživel, ker njegovega dela šolniki niso dovolj podprli. Sodeloval je tudi v povorki vozov na Koroškem turističnem tednu in na vozu "lojtrniku" prikazoval kmečko čebelarjenje.

Pomagal je graditi čebelarski dom v Črni. Društvo ga je začelo graditi leta 1983, končalo in odprlo pa leta 1985.

Ignac zdaj čebel nima več, ker ima težave z obolelimi rokami. Čebelariti je prenehal leta 1990. Vsak lep sončen dan obišče prijateljeve čebele v bližnjem čebelnjaku. Srečno jesen življenja preživlja v domu hčerke Gabrijele, poročene Tomše, v Spodnjem Javorju št. 6. S črnjanskim čebelarskim društvom ohranja trdno vez, saj se udeležuje občnih zborov, srečanj čebelarjev, prireditev, društvenega srečelova in drugih.

Za prispevek k razvoju čebelarstva v Črni je društvo Ignaca odlikovalo s čebelarskima odličjema Antona Janše III. in II. stopnje, pred leti pa ga je imenovalo tudi za častnega člana društva.

Koroški čebelarji čestitamo Ignacu k visokemu jubileju. Želimo, da bi ostal med nami še vrsto let čil in zdrav ter da bi se na vsakodnevnem sprehodu še naprej veselil srečanj s prijatelji, čebelami in čebelarji.

OBVESTITE KUPCA O KAKOVOSTI VAŠEGA MEDU !

Zveza vam po povzetju ponuja naslednje reklamne letake:

Reklamni list za prodajo medu	100 kosov	60,00 SIT
Ekološki letak (škropljenje cvetja)	100 kosov	500,00 SIT
Čebelji panj (vse o čeb. pridelkih)	100 kosov	1.300,00 SIT
O sestavi medu, peloda, mlečka	100 kosov	2.600,00 SIT

Letake lahko naročite pisno ali po telefonu na št. 061 210 992,
stroške poštnine po povzetju prištejemo k ceni letaka.

ČZS

ČEBELARSKI NASVETI NA PRVEM PROGRAMU RADIA SLOVENIJA

V juniju bodo čebelarški nasveti na prvem programu radia Slovenija ob torkih in sicer:

10. junija - Dr. Aleš Gregorc iz Veterinarske Fakultete bo govoril o zdravstvenem varstvu čebeljih družin poleti,

11. junija - pa naš znani čebelar in vzrejevalec matic Janko Pislak govoril o vzreji in zamenjavi matic. Urednik

VZREJA MATIC - DARKO GRM

HUDE RAVNE 1, 1273 DOLE PRI LITIJI, TELEFON 061- 872 145

Sprejemamo naročila za označene matice. Sprejem osebno ali po pošti po povzetju. Se priporočamo !

VZREJA MATIC - DEJAN BEZJAK

VRTNARSKA 7, 2270 ORMOŽ telefon: 062 - 702 566

Od junija do konca avgusta lahko dobite čebelje matice. Kranjske sivke so od odbranih družin, pod nadzorom Kmetijskega inštituta Slovenije.

Prosim kličite zvečer med 19,00 in 21,00 uro.

PRODAM TAM 110 T 10, registriran do aprila 1998 z 62 AŽ 10 S naseljenimi panji. Prevzem septembra. Telefon 064 - 631 027 po 20 uri.

VZREJA MATIC - LADISLAV VOZELJ

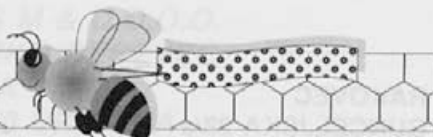
DRAGOŠEK 18, 1275 Šmartno pri Litiji, telefon - (0609) 618- 786

Nudimo vam kvalitetne izbrane in označene matice kranjske pasme. Prednaročila sprejemamo vsak dan od 19 do 21 ure. Prevzem je možen osebno po dogovoru. Matice pošljamo tudi po pošti, a le nad pet matic.

VZREJA MATIC BUKOVŠEK Z NAJDALJŠO TRADICIJO V SLOVENIJI

Nudimo vam kvalitetne, označene in priznane matice dama in v tujini. Vzrejamo čiste kranjske sivke od izbranih matičarjev pod nadzorom KIS. Matice dobite od konca maja do konca septembra po pošti ali osebno na naslovu : Alojz Bukovšek, Golo Brdo 19, 1215 Medvode, tel. 061 612 428

Mali oglasi

KUPIM 10 rojev, inf. 061 262 343 zvečer.

PRODAM prestavljiv čebelnjak za 2 AŽ 10 S in 2 polovičarja 10 S, inf. 063 31 857.

RODAM TAM 5000 s 54+10 AŽ 5, 10 in 11 S panji s čebelami, inf. 063 701 326.

PRODAM TAM 4500 s 40 čebeljimi družinami v AŽ panjih, inf. 061 13 36 388.

PRODAM tovorno vozilo TAM 80T letnik 87, s podaljšanim kasonom, nosilnosti 2420 kg, inf. 062 709 000.

KUPIM prikolico (prevozni čebelnjak) za osebni avto za prevoz 12 ali 14 10 S panjev z naletnozavoro in po možnosti z atestom, inf. 069 21 974.

PRODAM atestiran TAM 5000 za prevoz 60 AŽ panjev in dobro ohranjeno rezervno kabino, inf. 065 648 631.

PRODAM čebelnjak - avto prikolico z 10 AŽ panji, inf. 067 79 190.

VEČJE število družin na 10 AŽ satov, zdravih in močnih prodam, inf. 061 443 167.

POCENI prodam dobro ohranjeno točilo za med na 3 sate, inf. 062 781 390.

PRODAM avtoprikolico čebelnjak z 12 naseljenimi AŽ 10 S, inf. 069 22 857.

PRODAM ročno točilo na 3 sate, inf. 061 50 335.

V ROGAŠKI slatini, 2 km iz centra, prodamo parcelo 2250 m² z objektom, elektriko, nasadom na sončni legi, primerno za čebelarjenje, inf. 9 - 11 uro 063 855 765, 17 - 19 855 755 in 19 -21 uro 814 235.

POCENI prodam regalni čebelnjak za potniško prikolico, 10 AŽ na 10 S s čebelami in nekaj LR družin z rezervnimi nakladami ter satjem, inf. 064 245 058.

UGODNO prodam ali dam v najem kompletno, dobro vzdrževano čebelarstvo: 6 naseljenih LR panjev Korbarjeve izdelave, več praznih LR panjev, matične rešetke, pitalnike, satnice, kromasto točilo, topilnik in čebelarstvo orodje. Cena po dogovoru, inf. 064 800 452.

PRODAM 25 nakladnih panjev s čebelami, 25 rezervnih podnic ter ves čebelarski pribor, inf. 0601 81 518.

ZARADI hujših zdravstvenih težav takoj prodam ali zamenjam za nepremičnino 575 panjev veliko čebelarstvo z vso najmodernejšo dodatno opremo, 450 zdravih in močnih čebeljih družin, 4 registrirane prevozne enote, 500 kg voska, 4 tone sladkorja, 4000 satnic, elektronsko opremo; družine imajo polna medišča. Nudim 2 leti od prevzema vso strokovno pomoč, inf. 061 266 123.

ZARADI smrti J. Ahlina prodamo tovornjak za 72 panjev ter 60 zdravih družin s panji, inf. 061 761 451.

PRODAM nekaj čebeljih družin AŽ 9 S z nakladami, inf. 065 61 753.

PRODAM avtočebelnjak TAM T110 za prevoz 66 AŽ panjev; avto je v dobrem stanju, inf. 063 855 397.

PRODAM STROJE za izdelovanje satnic po zelo ugodni ceni, inf. 067 32 000 po 19. uri.

PRODAM nove tri 10 S AŽ panje, za 7 in 5 S panje sprejemam naročila, inf. 061 50 918.

POVERJENIKI ZA PASIŠČA

ČD/pašno območje

poverjenik

ČD IDRIJA

Alojz Rupnik, Črni vrh 27 a, 065 77 132

ČD RADOVLJICA - za območje Jelovice

Brane Kozinc, Hraše 1a, 4248 Lesce, 064 733 203

Franc Šolar, 4244 Podnart 6, 064 731 134

ČD CERKNICA - pisne prijave do 30.6. ali do zasedbe stojišč

Edvard Vičič, Popkova 1, 1380 Cerknica, 061 791 913

Alojz Klančar, Dol. Jezero 4a, 1380 Cerknica, 061 793 812

ČD KAMNIK - za območje Črnicec - Ivan Galin, Zavrh 1, 1242 Stahovica

za območje Tuhinjska dolina - Jože Bajde, Laze v Tuhinju, 1219 Laze

RAKOVEC
GUNCELJSKA 28/a
1210 LJUBLJANA ŠENTVID
Telefon – fax: (061) 152 46 77

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME

IZDELUJEMO:

- točila za med z ročnim ali električnim pogonom iz aluminija ali nerjaveče pločevine
- kadilnike
- lovilce rojev AŽ, LR, smukalce cvetnega prahu 330/280, matičnice
- cedila za med – enojna in dvojna
- posode za med 30, 50, 80 l
- posode in stojala za odkrivanje satja
- čebelarški pribor (vilice, univerzalne klešče, klešče za satnike, matične klešče)
- oprema za panje (razstojišča AŽ 5 do 15 – nosilci matičnih rešetk, matične rešetke – matične rešetke haneman – LR sponke – zapahi – žica za žičenje satnikov)

NOVO! SMUKALCI ZA CVETNI PRAH

Cene so konkurenčne

se priporočamo!

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

Čebelarji vabimo vas, da obiščete našo trgovino, kjer vam nudimo:

- vse vrste točil za med iz nerjaveče pločevine
 - posode za med iz nerjaveče pločevine (tudi hermetično zaprte)
 - kuhalnike voščin in sončne topilnike
 - razstojišča
 - pribor za označevanje matic
 - pribor za odkrivanje satja
 - grelce medu
 - ves ostali čebelarški repromaterial
- Pridite in se prepričajte o naši ponudbi.

Delovni čas:
vsak dan od 8.00 do 12.00 ure
in od 14.00 do 18.00 ure
ob sobotah od 8.00 do 12. ure

Logar

LOGAR TRADE, čebelarstvo, proizvodnja in trgovina, d.o.o.
Zupanova 1, 4208 Šenčur, tel. (064) 411 663, faks: (064) 411 499

APIS M & D.D.O.O.
MARKO DEBEVEC
ČUŽA 7
61360 VRHNIKA
telefon: (061) 751-282
Odperto: od 9.–12. in 16.–18. ure

PREDELAVA VOSKA V SATNICE PO UGODNIH CENAH

Vse čebelarje in čebelarska društva obveščamo, da izdelujemo hladno valjane, nelomljive satnice vseh velikosti:

- Urejeno imamo vso dokumentacijo in pogoje za izdelavo
- Satnice izdelujemo na novih sodobnih strojih, velikost celic popolnoma ustreza naši kranjski čebeli
- Vosek steriliziramo v oljnih sterilizatorjih pri 126 °C
- Priporočamo vam, da se za nakup satnic dogovorite v okviru čebelarskih društev (ugodnejša cena), po dogovoru pa pridemo po vosek tudi sami (nad 300 kg)
- Iz enega kilograma voska izdelamo po dogovoru od enajst do dvanajst AŽ satnic
- Cene za predelavo voska v satnice so zelo ugodne
- Po ugodni ceni odkupujemo pretopljen čebelji vosek
- Nudimo satnike vrtane 6x, limane, zbite
- Cena predelave voska je od 210 do 240 SIT/kg
- odkupujemo vosek po 600 do 720.- SIT/kg

ODPRTO IMAMO VSAK DELOVNIK OD 9.–12. IN OD 16.–18. URE, OB SOBOTAH PA OD 9.–12. URE.

PRIZNANO VZREJALIŠČE MATIC APIS M & D.D.O.O. VRHNIKA

sprejema prednaročila za kakovostne, izbrane in označene matice kranjske pasme. Konec maja in junija so na voljo čebelje družine na petih, sedmih in desetih satih.

- izdelujemo beljako – **NOVO!** – bel, po želji z dodatkom zdravil.

Nudimo vam ves čebelarski repro material.

– NOVO! –

Nudimo vam ves čebelarski repro material.

Časopis Slovenski čebelar je ustanovilo "Slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko Koroško in Primorsko" leta 1898.

Izdaja ga Čebelarska zveza Slovenije, Cankarjeva 3/II, 1000 Ljubljana, tel.: (061) 210-992, fax: 126-13-35.

Časopis izhaja v Ljubljani vsakega 1. v mesecu in je oštevilčen z zaporedno številko meseca. Časopisni (izdajateljski) svet sestavljajo: Lojze Peterle, inž. Marjan Debelak, prof. Janez Mihelič, dr. Jože Šnajder, dr. Janez Poklukar, dr. Aleš Gregorc.

Uredniški odbor sestavljajo: prof. Janez Mihelič, inž. Jože Babnik, dr. Jurij Senegačnik, dr. Janez Poklukar, mag. Mira Jenko-Rogelj, inž. Marjan Debelak, dr. Aleš Gregorc in dr. Janko Božič.

Glavni in odgovorni urednik: prof. Janez Mihelič.

Lektorica: prof. Nuša Radinja.

Letna naročnina za nečlane je za leto 1997 4.500,00 SIT. Posamezna številka stane 450,00 SIT.

Članarina, skupaj z naročnino za Slovenski čebelar, je 4.000,00 SIT.

Člani imajo pravico do enega brezplačnega oglasa do 20 besed v tekočem letu, vsako nadaljnjo besedo pa plačajo po veljavnem ceniku za splošne oglase.

Cena reklamnih oglasov: cela barvna stran na ovitku 50.000,00 SIT, v sredini 30.000,00 SIT, pol strani 15.000,00 SIT, četrt strani 7.000,00 SIT. Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo je 10 odstotkov, za 5- do 10-kratno objavo 20 odstotkov, za celotno objavo 30 odstotkov. Cena splošnih oglasov je 40,00 SIT za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 40 besed.

Številka tolarskega žiro računa pri APP v Ljubljani je: 50101-678-48636.

Po mnenju Ministrstva za informiranje Republike Slovenije (23/39-92) je mesečnik Slovenski čebelar proizvod informativnega značaja (13. točka tarifne številke 3), za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek.

Tiska KURIR, d.d. Ljubljana, Parmova 39.

Oblikovanje naslovnice: Boštjan Debelak.

Rokopisov in nenaročenih fotografij ne vračamo.

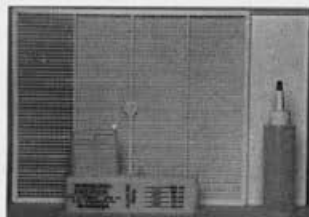
KOVINOPLASTIKA MEDJA
Medja Frančišek Edvard s.t.
Lipce 7/b, BLEJSKA DOBRAVA
TEL. & FAX. (064) 874-037
4273 BLEJSKA DOBRAVA

ČEBELARJI

NUDIMO VAM - HLA PILNIK MED-JA

Priporočamo Vam, da upoštevate naslednja navodila pri uporabi 85% mravljinčne kisline v hlapilniku

MED-JA pri zatiranju varoze v vseh panjskih sistemih

1. Uporabljajte zaščitne rokavice in očala. Kislina ne sme priti v stik s kožo, oziroma jo takoj speremo s čisto vodo. Kislina je jedka in lahko poškoduje kožo in sluznice.
2. Hranite jo na hladnem mestu, najbolje v čebelnjaku izven dosega otrok.
3. Hlapilnik postavite v plodišče na mesto gradilnega satnika, med njim in zalego naj bo prazen sat.
4. Najbolje pa ga je vstaviti v medišče, ker so hlapi kisline težji od zraka in padajo navzdol skozi plodišče.
5. Vstavite ga v panj proti večeru, vendar dnevna temperatura ne sme biti nižja od 15 °C.
6. Priporočamo uporabo hlapilnika v aprilu in po točenju avgusta in septembra
7. Hlapilnik lahko uporabite tudi v omari z satjem za zatiranje voščenega molja z 85% kislino.
8. Hlapilnik mora biti na satnik pritrjen z lesnima vijakoma, da ni nevarnosti, da se prevrne.
9. Hlapilna površina v normalnih pogojih in tem. od 15 do 20 °C omogoča izhlapevnje od 8-12 ml na dan. Če je hlapnost premajhna izvlečemo stenj. Žrelo naj bo odprto, zadnja vratca pa zatesnimo s peno.
10. Po zdravljenju testiramo nekaj družin in v kolikor odpade več kot pet varoj ponovimo postopek. Če boste upoštevali gornja priporočila in nasvete področnih čebelarjskih veterinarjev in v reviji Slovenski čebelar boste uspešno čebelarili v zadovoljstvo potrošnikov vaših čebeljih pridelkov.

Spoštovani čebelarji in ljubitelji čebel !

NOVA KNJIGA!

Konec junija bo pri založbi **KMEČKI GLAS** izšla knjiga z naslovom **OD ČEBELE DO MEDU**
Avtorji knjige so : Šivic, Polajnar, Gregorc, Kresal, Senegačnik, Babnik, Meglič, Rihar, Božnar, Poklukar, Zdešar, Stark, Debelak, Božič, Jenko - Rogelj, Jelenc itd.

Knjiga vsebuje vsa najpomembnejša poglavja o čebelah in čebelarjenju, od anatomije čebel do čebeljih bolezni, paš in trženja na podlagi najnovjših strokovnih ugotovitev priznanih strokovnjakov in čebelarjev praktikov. Knjiga bo opremljena z barvno prilogo. Obsegala bo 450 strani formata 14 x 24,5 cm.

Priporočamo Vam, da se odločite za takojšnje naročilo knjige v prednaročilu, po izidu bo cena knjige predvidoma 8.487 SIT.. Izpolnite priloženo naročilnico in nam jo pošljite do 15. JUNIJA 1997. Po prejemu naročilnice Vam bomo poslali položnico, Vi pa jo morate plačati v osmih dneh po prejemu. Takoj po izidu Vam bomo knjigo po pošti poslali na Vaš naslov.

Čebelarjska zveza Slovenije

NAROČILNICA

NAROČAM:

ŠTEVILO

CENA

NASLOV

OD ČEBELE

IZVODOV

IME IN PRIIMEK

DO MEDU

5.500.- SIT

ULICA:

Prednaročniška cena 5.500 SIT velja do **15. junija 1997** POŠTA:

TELEFON:

PLAČAL(A) BOM:

- Po prejetju položnice v 8 dneh

DATUM:

PODPIS:

Naročilnico izrežite in pošljite na naslov Čebelarjska zveza Slovenije, Cankarjeva 3, 1000 Ljubljana. Lahko jo pošljete tudi po faksu na številko 061 - 12 61 335.